

Handläggare:
Britt Ståldal
Tel.:08-508 05178**Till**
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Tertialrapport Tertial 2 2013

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar tertialrapport 2-2013 till Kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden anmäler till Kommunstyrelsen ökad omslutning med 2,7 mnkr.
3. Stadsdelsnämnden tillstyrker förvaltningens förslag till projektansökningar inom ramen för Ytterstadsutvecklingen.
4. Stadsdelsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om 9,0 mnkr för omstrukturering på Koppargårdens vård-och omsorgsboende avseende perioden maj-december.
5. Omedelbar justering.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Bakgrund och sammanfattning samt ärendets beredning

Tertialrapport 2 är nämndens andra uppföljningsrapport till kommunstyrelsen avseende nämndens verksamhetsmässiga och ekonomiska utveckling med prognos över helåret. Tertialrapporterna upprättas i rapportverktyget ILS-webb. Detta tjänsteutlåtande har utarbetats av ledningsgruppen med medverkan av samtliga avdelningar och har sammanställts av strategiska avdelningen och ekonomiavdelningen. Rapporten har behandlats vid förvaltningsgruppens möte den 19:e september 2013.

Bilagor

- 1-4. Projektansökningar pågående projekt, Ytterstadsutvecklingen
5. Projektredovisning, Ytterstadsprojekt
- 6-10. Projektansökningar, nya, Ytterstadsutvecklingen
11. Blanketter till stadsledningskontoret

Sammanfattande analys

I budget för 2013 har kommunfullmäktige formulerat tre inriktningsmål med tillhörande mål för olika verksamhetsområden. Stadsdelsnämnden bidrar till viss del till kommunfullmäktiges inriktningsmål samt mål för verksamhetsområdena. Stora utmaningar finns rörande målet "Budgeten är i balans" främst avseende ekonomiskt bistånd, äldreomsorg och personer med funktionsnedsättning. Arbete för att genomföra kommunfullmäktiges och nämndens aktiviteter pågår enligt planering. Att nå målvärdet för sjukfrånvaroindikatorn är en fortsatt utmaning. Enligt förvaltningens bedömning kommer merparten av nämndens mål att nås under 2013 liksom årsmålen för indikatorerna.

Nedan sammanfattas på vilket sätt stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålen.

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Nämnden kommer inte att uppnå målet "En budget i balans" under året. Det samlade ekonomiska utfallet förväntas innebära ett underskott om 17,8 mnkr efter resultatdispositioner vilket kan jämföras med 54,3 mnkr årsbokslutet 2012. De stora underskotten ligger inom ekonomiskt bistånd, omsorgen om funktionsnedsatta och äldreomsorgen.

På grund av det underskott som redovisades föregående år och det underskott som prognostiseras för året pågår ett aktivt arbete för ökad kostnadskontroll samt tydligare organisation och ledningsstruktur. Arbetet med budgethållningsåtgärder genomförs löpande hela 2013 varför ett underskott beräknas redovisas även under 2013. Förvaltningens bedömning är att budgeten är i balans inför 2014.

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Fyra av de sex tillhörande målen för verksamhetsområdet bedöms uppfyllas under året.

I månadskiftet maj/juni arrangerades boendedialog i samverkan med Svenska bostäder i Hässelby Gård. Sammanlagt inkom 2 701 förslag och synpunkter. Majoriteten av inkomna synpunkter var positiva. Ett förbättringsområde som lyftes var tryggheten runt Hässelby torg.

Arbetsgrupper bildas nu för att arbeta vidare med konkreta förbättringsåtgärder. Återkoppling till medborgarna om vad som gjorts sker i maj 2014.

Projektledare för de olika projekten inom Ytterstadsutvecklingen har tillträtt under sommaren. I projektet om ”Trygghetsskapande åtgärder” har dialog inletts med berörda samarbetspartners och kringboende i att göra Solursparken trivsamt och tryggt. Stadsdelsnämnden och Kulturnämnden tog i augusti beslut om att gemensamt inrätta ett nytt bibliotek på Hässelby torg inom ramen för ”Lärandecenter projektet”.

Målet ”Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande” bedöms delvis uppfyllas. Antalet bidragshushåll har ökat något under första halvåret men ligger lägre än motsvarande period förra året. För gruppen unga 18-24 år är det färre som uppburit försörjningsstöd under perioden jämfört med motsvarande period 2012.

Stadsdelsnämnden bidrar till målet om att ”Stockholms livsmiljö ska vara hållbar” genom att minska miljöpåverkan från de egna verksamheterna. Under perioden har andelen ekologiska livsmedel ökat till 13,56 % att jämföra med 9,3 % samma period förra året. Dock bedöms inte alla indikatorer uppnå målvärdena under året, framförallt gäller det andelen el- och miljöbilar.

Informationsinsatser genomfördes under våren för att locka fler barn och unga till kollektivtrafik. 314 barn och unga deltog jämfört med 294 förra året. Därutöver deltog 198 barn och unga på dagkollektiv som stadsdelsförvaltningen arrangerade, vilket kan jämföras med 61 år 2012.

Lekparken i Nälsta är klar och invigs i slutet av september. Lekparken ska inspirera till rörelse och lektyorna binds samman med en asfalterad slinga för att förbättra tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning,

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. De fyra tillhörande målen för verksamhetsområdet bedöms i huvudsak att uppfyllas under året. Att minska sjukfrånvaron för hela förvaltningen ned till årsmålet på 5,5 procent är en utmaning. Under årets sju första månader har sjukfrånvaron ökat från 6,0 procent till 6,4 procent och omfattar en ökning av både korttids- och långtidssjukfrånvaron. Arbetet med verksamhet och hälsa som visat på positiva effekter på sjukfrånvaron fortsätter och antalet deltagande enheter ökar.

Ledarskapsutbildning för förvaltningens enhetschefer startar mot slutet av september. Syfte är att få samsyn kring uppdrag, förhållningssätt och ansvar.

Under sommaren erbjöds 658 ungdomar från Hässelby-Vällingby feriearbete, främst inom barnomsorg och äldreomsorg. Förvaltningens satsning att marknadsföra och handlägga feriearbeten som en arbetslivsintroduktion har mötts med positiv respons av såväl ungdomar som arbetsplatser.

80 av ungdomarna arbetade inom ramen för projektet ”Vackra Stockholm”. Under ledning av fem arbetsledare har ungdomarna rensat, städlat och målat vid parker och parklekar i syfte att försköna stadsmiljön.

Barnomsorgsgarantin hålls och en fortsatt utbyggnad av förskolor sker. Vid en av förskolorna erbjuds barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Räcksta förskolor har deltagit i OMEP 2013 Conference i Shanghai där de presenterade sitt

likabehandlingsarbete ”A democratic and integrated approach; Family participation at Råcksta preschools in Stockholm, Sweden”.

Parkleken övergick till kommunens regi 1 september. En ny enhet har bildats där parkleken ingår tillsammans med två öppna förskolor/familjecenter och den ”allmänna förskolan”. I parklekarnas verksamhet ingår korttidstillsyn inom Lagen om Stöd och Service till vissa funktionshindrade.

Föräldrar erbjuds stöd både individuellt och i grupp i form av föräldrastödslinjen, familjecenter, föräldrautbildningar såsom ABC-grupper och Komet samt studiecirkel i ”Att vara förälder i Sverige”. Ungdomar med begynnande kriminalitet erbjuds Social insatsgrupper (SIG).

Personer som söker stöd för sitt missbruk har ökat under året, 161 ansökningar och anmälningar har inkommit vilket är en ökning med 28 % jämfört med samma period förra året. Merparten av stödinsatserna har kunnat ske med placeringar enligt Socialtjänstlagen och öppenvården i egen regi. Genom förvaltningens Boendeteam får personer med missbruks- och/eller psykiska problem individuellt stöd med mål att uppnå ett hållbart boende och på sikt ett självständigt boende.

Kvinnofridsteamet har under senare delen av våren erhållit två särskilda lägenheter där kvinnor och barn i behov av skyddat boende ges stöd. Behovet av placeringar på kvinnojourer har legat på en lägre nivå i år jämfört med föregående år.

En ny servicebostad på Rabattvägen med sex lägenheter blev inflyttningsklar i juni.

Ett fördjupat värdegrundsarbete har påbörjats inom enheterna som riktar sig till äldre och personer med funktionsnedsättning. Inom hemtjänstens demensteam utvecklas arbetet, bl.a får alla brukare besök av en demenshandedare eller Silviasyster och all personal får reflektionstid med demenshandedare.

Vårens befarade övertalighet inom äldreomsorgen har lyckats förhindras genom ett strukturerat och styrt samarbete mellan äldreomsorgens enheter. Detta är en del av en fortsatt långsiktig bemanningsplanering vilket fortsättningsvis även kan förhindra eventuell framtida övertalighet i förvaltningen.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Kommentar

Nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Fyra av de sex tillhörande målen för verksamhetsområdet bedöms uppfyllas under året. Målen "Invånare i Stockholm är självförsörjande" och "Stockholms livsmiljö är hållbar" uppfylls delvis. Två av tre indikatorer som rör ekonomiskt bistånd uppfylls delvis. Det är indikatorerna andel personer med ekonomiskt bistånd och andel vuxna med långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd. För miljömålet har en förbättring skett sedan tertialrapport 1 avseende indikatorn andel ekologiska livsmedel. Indikatorerna som rör miljö-och elbilar uppfylls delvis. Aktiviteterna fortlöper enligt plan.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

 Uppfylls helt

Kommentar

I ytterstadsutvecklingsarbetet arrangeras boendedialoger i samverkan med Svenska bostäder. Den första boendedialogen genomfördes i Hässelby Gård den 31 maj och 1 juni. Förutom förvaltningen och Svenska bostäder deltog representanter från stadsdelsnämnden, trafikkontoret, utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen, polisen och privata fastighetsägare. Engagemanget var stort hos de 1 047 besökarna som lämnade in sammanlagt 2 701 förslag och synpunkter. Förslag och synpunkter handlade om både den fysiska och sociala miljön. Glädjande var att en majoritet av inkomna synpunkter var positiva. Bland annat lyftes trivseln med närhet till naturen och de boendes och föreningslivets engagemang för staden. Ett förbättringsområde som lyftes var tryggheten runt Hässelby torg. Utifrån de inkomna synpunkterna och förslagen bildas arbetsgrupper för att arbeta vidare med konkreta åtgärder. Återkoppling till medborgarna om vad som gjorts sker i maj 2014. Enligt samma modell genomfördes boendedialogen i Grimsta den 6 och 7 september.

Upphandling och konkurrens beskrivs enligt anvisningarna under 2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens		31,87 %		30 %	36 %	2013
Kommentar Förvaltningen gör bedömningen att ambitionsnivån för andel upphandlad verksamhet kan höjas inför 2014. Någon ytterligare upphandling av vård- och omsorgsboenden avseende äldreomsorg kan inte ske under 2013 då Koppargården delvis tomställts för att tillgodose stadens behov av evakueringslokaler. Inte heller kan Skolörtens vård- och omsorgsboende upphandlas då lokaler renoveras.						

Nämndmål:

Förvaltningen arbetar tillsammans med Stockholms Business Region AB för god samverkan med det lokala näringslivet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

En god samverkan finns mellan förvaltningen och det lokala näringslivet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Skapa kontakter samt vara aktiv i olika forum i syfte att förbättra dialogen mellan staden och det lokala näringslivet	2013-01-01	2013-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

 Uppfylls delvis

Kommentar

Invånare i Stockholm är självförsörjande

Förvaltningens planeringsnivå för 2013 när det gäller behovet av försörjningsstöd utgår från ett genomsnitt av 1 130 hushåll per månad och med ett genomsnittligt belopp per hushåll och månad med 8 160 kr. Enligt prognos från Sweco Eurofutures AB kan antalet bidragshushåll komma att öka något under året på grund av fortsatt hög arbetslöshet.

Antalet bidragshushåll var i januari månad 1 150 och i juni 1 166 och överstiger den planerade budgetnivån. Det har varit en ökning av antalet bidragshushåll under första halvåret med en topp i maj månad då antalet bidragshushåll var 1 194. Under första halvåret var dock antalet bidragshushåll lägre än motsvarande period för ett år sedan. Det genomsnittliga bidraget per hushåll och månad har tidigare varit lägre än stadens genomsnitt med undantag för maj och juni månad då medelbidraget var högre än för staden som helhet. En analys av detta pågår. Arbetslöshet är den huvudsakliga grunden till försörjningsstöd och utgör ca 60

procent.

När det gäller unga vuxna i åldern 18-24 år har drygt 135 personer per månad uppburit försörjningsstöd, vilket är lägre jämfört med föregående år då antalet var 145 personer per månad. Särskilda handläggare arbetar med unga vuxna där de träffar personerna ofta och ger stöd och följer upp den enskildes planering för att bli självförsörjande. I detta ingår ett nära samarbete med Jobbtorg och Arbetsförmedling.

Från bidrag till egen försörjning

Under året har en genomlysning av arbetsprocesser gjorts med utgångspunkt från LEAN. Som ett resultat av detta startar den 1 september ett särskilt arbete när det gäller personer som bedöms stå nära arbetsmarknaden. Genom att ha träffa den enskilde regelbundet och tillsammans med den enskilde följa upp arbetsplanen är målsättningen att den enskilde ska bli självförsörjande så snart som möjligt. Arbetssätten kommer att utvärderas under senare delen av året och ligga till grund för fortsatt arbete inom hela enheten.

Inom Arbetsforum har det varit ett ökat fokus på arbetsförmågebedömning för personer som står långt från arbetsmarknaden. Personer som varit sjukskrivna utan aktivitet har remitterats till Arbetsforum för kartläggning och trepartsmöte med sjukskrivande läkare vilket har utmynnat i fortsatt planering. Under första halvåret har 40 personer varit aktuella för arbetsträning och av dessa har 16 personer avslutats och gått vidare till egen försörjning helt eller delvis.

Förvaltningen har avtal med arbetsförmedlingen om drygt 30 platser för Offentligt Skyddat Arbete (OSA). Arbetet med OSA har utvecklats och ett särskilt program har startat som utgår från den enskildes egen målbild och behov för att bli självförsörjande och individuellt anpassade insatser tas fram. Samarbete med Jobbtorg och Arbetsförmedlingen har fördjupats och de är delaktiga aktörer i detta arbete. Resultatet av delvis förändrade arbetssätt är att fler personer kommer vidare till egen försörjning. Det nya lärandecentret som planeras i Hässelby Gård inom ramen för ytterstadsutvecklingen förväntas bidra till att framförallt fler unga kommer ut i arbete eller studier.

Det pågående arbetet inom hemlöshetsprojektet visar på fortsatt goda resultat. Varje vecka ges information via sk "dropin" där personer som är bostadslösa eller riskerar att bli bostadslösa kan få stöd och rådgivning. Handläggarna har tät kontakt och uppföljning med personer som bor i tillfälligt boende med målsättning att den enskilde kan nå en stabilare bostadssituation.

Till hösten påbörjas ett samarbete med en ny förtroendeläkare där socialsekreterare kommer ha tillgång till mer operativ hjälp i rehabiliteringsarbetet med enskilda personer som uppstår försörjningsstöd. Förtroendeläkaren kommer granska och bedöma läkarintyg utifrån sjukdom och arbetsförmåga. Förtroendeläkaren kan också vara behjälplig i kontakter med andra vårdgivare och även kunna träffa enskilda personer för bedömning sjukskrivning och arbetsförmåga.

Samverkan med Jobbtorg, arbetsförmedling och vårdcentraler har intensifierats under året. Som ett led i detta har socialsekreterare återkommande träffar på Jobbtorg för enskilda personer. Det är också av stor betydelse att trepartsmöten genomförs där den enskilde, socialtjänsten och arbetsförmedlingen deltar med målsättning att den enskilde blir självförsörjande.

Inom Hässelby vårdcentral har ett projekt startat som innebär att de har en

rehabiliteringskoordinator som arbetar med att stödja och hjälpa sjukskrivna personer i olika kontakter såsom arbetsgivare, försäkringskassan, socialtjänsten och olika vårdgivare med målsättning att minska tiden för sjukskrivning.

Under försommaren har en särskild granskning gjorts av 95 bidragshushåll som varit aktuella mer än fem år. Resultatet av granskningen visar på behovet av att träffa den enskilde regelbundet, upprätta grundutredning och arbetsplaner som regelbundet följs upp. Därutöver visar granskningen på behovet av att barnperspektivet behöver lyftas fram och beaktas tydligare i handläggningen av försörjningsstöd. Den 4 september fick personalen information om resultatet av granskningen och en metoddag kommer att genomföras under oktober månad där det konkreta arbetet ska planeras utifrån vad som framkommit i rapporten.

Med utgångspunkt från denna granskning och resultatet av den genomlysning som gjorts utifrån LEAN påbörjas under hösten nya arbetssätt inom enheten.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	34 st		48 st	48 st	1600 st	Tertial 2 2013
Kommentar Inväntar uppgifter från Jobbtorg.						
Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	5,9 %	6,1 %	5,9 %	5,9 %	4,4 %	Tertial 2 2013
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	3,34 %	3,43 %	3,3 %	3,1 %	2,3 %	Tertial 2 2013
Kommentar Med utgångspunkt från LEAN påbörjas nya arbetssätt med fokus på tät kontakt och uppföljning av individuella handlingsplaner med målsättning att den enskilde kan försörja sig på egen hand och att bidragstiden förkortas.						
Andel vuxna som har ett	2,22 %	2,26 %	2,1 %	1,9 %	1,4 %	Tertial 2 2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare						
Kommentar Förvaltningen har gjort en särskild granskning av bidragshushåll som varit aktuella mer än 5 år. Resultatet av denna granskning visar på behovet av regelbunden kontakt och uppföljning av handlingsplaner med den enskilde. En handlingsplan för fortsatt arbete har tagits fram.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
I samverkan med arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden implementera bedömningsinstrument till personer som är långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd och därmed står långt ifrån arbetsmarknaden. Detta för att på ett stadsgemensamt sett bedöma vilka insatser som leder till självförsörjning	2013-01-01	2013-12-31	
I samverkan med arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden implementera bedömningsinstrument, till personer som söker ekonomiskt bistånd. Detta för att på ett stadsgemensamt sett bedöma vilka insatser som leder till självförsörjning	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Invånare i stadsdelen är självförsörjande.

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Andelen bidragshushåll i behov av ekonomiskt bistånd minskar och bidragstiden är kort. Andelen personer som återremitterats från Jobbtorg uppgår till högst 20% av totala antalet personer som varit inskrivna på Jobbtorg. Andelen ungdomar i åldern 18-24 år som uppstår ekonomiskt bistånd uppgår till högst 10% (12 %) vid årets slut.

Kommentar

Se kommentar under KF:s mål för verksamhetsområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Hembesök genomförs hos alla personer med osäkra boendeförhållanden t ex inneboendekontrakt för att säkerställa rätten till ekonomiskt bistånd för boendekostnader.	2013-01-01	2013-12-31	
Personer som uppbär försörjningsstöd pga arbetslöshet anmäls till Jobbtorg.	2013-01-01	2013-12-31	
Utveckla arbetssätt och uppföljning inom Arbetsforum, förvaltningens verksamhet för arbetsrehabilitering, så att den genomsnittliga inskrivningstiden minskar.	2013-01-01	2013-12-31	
Utveckla arbetssätten och samverka med vuxenheten och Jobbtorg för att ungdomar i åldern 18-24 år som uppbär försörjningsstöd kommer ut i arbete.	2013-01-01	2013-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

 Uppfylls delvis

Kommentar

Förvaltningen fortsätter arbetet med att bidra till en hållbar livsmiljö genom att minska miljöpåverkan från den egna verksamheten och i övrigt verka för att stadsdelsmiljön ska utvecklas på ett hållbart sätt. Detta sker bland annat genom att öka andelen inköp av ekologiska livsmedel. Periodens utfall för andelen ekologiska livsmedel är 13,56 % att jämföra med förra årets resultat 9,3 %. I syfte att skapa möjligheter för utsortering av matavfall samarbetar förskolorna med avfallsenheten på trafikkontoret.

I dagsläget klassas 20 av förvaltningens 22 bilar som miljöbilar. Av de två bilar som inte är miljöbilar är en bunden av leasingavtal och den andra som används av vaktmästeriet ska bytas ut under 2013. Enheten har under en tid provkört en elbil, utvärdering återstår. Befintliga bilar ersätts med bilar som släpper ut mindre än 50 gram CO₂/km. Dessa bilar är oftast elbilar eller laddhybrider.

Förvaltningen bevakar i samband med remissyttranden över bl.a. detaljplaner samt annan lokal- och regional planering, att hållbarhetsperspektivet beaktas i den fysiska planeringen av stadsdelsområdet.

Sammantaget bedöms att för några av kommunfullmäktiges indikatorer kan förvaltningen för närvarande inte bidra till fullständig måluppfyllelse.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel dubbdäck		13,64 %		0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	13,56 %		15 %	15 %	15 %	Tertial 2 2013
Andel elbilar		0 %		3 %	6 %	2013
Kommentar När befintliga avtal löper ut, ersätts nuvarande bilar med elbilar där det är möjligt. Utfallet redovisas i Verksamhetsberättelse 2013						
Andel miljöbilar i stadens bilflotta	90,91 %	90,91 %	95,4 %	100 %	100%	Aug 2013
Kommentar Av förvaltningens sammanlagt 22 bilar är det två som inte klassas som miljöbilar. En bil är bunden av leasingavtal den andra som används av vaktmästeriet ska bytas ut under 2013, enheten har under en tid provkört en elbil, utvärdering återstår.						
Andel miljöbränslen i stadens miljöbilar	88,33 %	81,25 %	88 %	85 %	tas fram av nämnden/styrelsen	Halvår 1 2013
Elanvändning per kvadratmeter		67 kwh/kvm		52 kwh/kvm	34 kWh	2013
Kommentar Utfallet redovisas i Verksamhetsberättelse 2013						
Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling				50 %	öka	2013
Kommentar Utfallet redovisas i Verksamhetsberättelse 2013						

Nämndmål:

Förvaltningens arbete bidrar till ett långsiktigt hållbart samhälle.

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Samtliga enheter följer stadens miljöprogram i de avseenden som är överförbara på enhetens verksamhet. Enheter med livsmedelshantering använder minst 15 % (9,3 %) ekologiska råvaror i kosthålllet.

Kommentar

Stadsdelsförvaltningen arbetar kontinuerligt i syfte att verka för att verksamheternas miljöarbete ska säkerställa måluppfyllelsen av stadens miljöprogram. *Se vidare kommentar under Kf:s mål för verksamhetsområdet.*

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
En ny policy för leasing och inköp av bilar tas fram med riktlinjer för redovisning och uppföljning.	2013-01-01	2013-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm

 Uppfylls helt

Kommentar

Stadsdelsnämnden yttrar sig i aktuella planprojekt och förvaltningen upprätthåller dialog med ansvariga fackförvaltningar. Förvaltningen bevakar att behovet av förskolor och boenden med särskild service blir tillgodosett. Under perioden har sex lägenheter med särskild service i Johannelund blivit inflyttningsklara.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal nytillkomna bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	6 st	1 st		6 st	tas fram av nämnden	2013

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Framkomligheten i regionen är hög

 Uppfylls helt

Kommentar

Utifrån pågående inventering av gång-och cykelbanor görs en sammanställning med åtgärdsbehov. Ytor som kan åtgärdas under året prioriteras.

Nämndmål:

Gång- och cykelbanor har god framkomlighet och är trafiksäkra.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsdelsområdets gång- och cykelbanor upplevs som säkra samt att det är god framkomlighet för både gång- och cykeltrafikanter.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

● Uppfylls helt

Kommentar

Kulturombud har utsetts på alla enheter inom förvaltningen. Ett nätverk har bildats och en första träff har hållits. Syftet med nätverket är att samordna, informera, diskutera och inspirera till kulturaktiviteter inom förvaltningens samtliga verksamheter.

Alla förskolebarn i stadsdelsområdet har fått eller kommer under året att få ta del av en professionell kulturaktivitet. Detta har bland annat skett via deltagande i teaterföreställningar på stadsdelsområdets bibliotek samt parkteaterföreställningar. Några av förvaltningens förskolor har haft sago- och rytmikprojekt med musik- och dramapedagog från kulturskolan. En del förskolor har fått besök av barnens bokbuss. Utöver de stadsdelsgemensamma satsningarna genomför förskolorna egna aktiviteter så som besök av museer och teaterbesök i mindre grupper.

Informationsinsatser som genomförts under perioden för att locka fler barn och unga till kolloverksamhet har lett till en mindre ökning av deltagare. I årets kolloverksamhet deltog 314 barn och unga jämfört med 294 år 2012.

Då förvaltningen bedömer att det är förhållandevis få barn och unga som åker iväg på kollo, har det inom stadsdelsförvaltningen erbjudits olika former av dagkollo som komplement till traditionell kollovistelse. Tema har bland annat varit fotboll och friluftsliv med simskola. Arrangemanget med dagkollo har varit mycket uppskattat då det i årets dagkollo deltog 198 barn och ungdomar, jämfört med 61 år 2012.

Inom området funktionsnedsättning finns ett nätverk, Fritid för alla. Nätverket har regelbundna träffar för personal i Hässelby-Vällingby och omgivande stadsdelar. Satsningen verkar för att bland annat sprida information till särskolor, biståndsbedömare med flera om de aktiviteter som finns för målgruppen. Nätverket verkar också för att stimulera till aktiviteter, en bra och meningsfull fritid för barn och unga med funktionsnedsättning och för en utveckling inom området. En folder har tagits fram för tillgängliga verksamheter i Västerort.

Goda exempel

Grimsta förskolor har arbetat med kultur av och med barn i olika form. Barnen har presenterat teaterföreställningar och dramatiserade berättelser dit kamrater och föräldrar varit inbjudna.

Ett projektarbete med en särskilt intresserad grupp av barn har resulterat i en teaterpjäs, skriven och framförd av barnen. Inom projektet har barnen även skapat en tryckt bilderbok.

Sambafotboll vars idé är att använda fotboll som verktyg med målet att utveckla barn och ungdomar till hela människor och inte bara till fotbollsspelare har lockat till sig väldigt många ungdomar. Det har visat sig vara ett attraktivt alternativ då så många har visat sitt intresse. Det har varit 127 st. deltagande ungdomar varav 40 st. tjejer 87 st. killar. Det har varit ett uppskattat tillfälle att pröva på fotboll för dem som ännu inte är med i fotbollssammanhang.

Nämndmål:

Engagerande fritidsaktiviteter erbjuds på trygga och tillgängliga mötesplatser

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Öka andelen unga som deltar och även är delaktiga i utbudet av fritidsaktiviteter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
I samverkan med föreningslivet och andra aktörer kommunicera och genomföra aktiviteter för unga med funktionsnedsättning	2013-01-01	2013-12-31	
Ungas medvetenhet om språkbrukets betydelse ska stärkas. Ingen ska utestängas genom språket och nolltolerans mot kränkande språkbruk ska gälla.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Kulturaktiviteter erbjuds som upplevelse och med möjlighet till delaktighet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kulturombud från samtliga verksamhetsområden samverkar kring utbud av olika aktiviteter. Flickors engagemang och deltagande i kultur- och fritidsverksamheter ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Alla enheter ska utse ett kulturombud	2013-01-01	2013-08-31	
Alla förskolebarn får minst en professionell kulturaktivitet under året	2013-01-01	2013-12-31	
Kartläggning av fritidsgårdarnas och parklekarnas tillgänglighet.	2013-01-01	2013-12-31	
Kulturarrangemang ska erbjudas unga i fritidsverksamhet	2013-01-01	2013-12-31	
Riktlinjerna för kultur-och föreningsbidrag revideras	2013-01-01	2013-03-31	
Översyn av pågående kultur-och föreningsarbete	2013-01-01	2013-06-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

● Uppfylls helt

Kommentar

Park och grönområden

Den rörelseinspirerade lekplatsen i Nälsta är klar och invigning sker 27:e september. Projektet påbörjades 2010 i samarbete med trafikkontoret. I den nya parken som ska inspirera till rörelse binds de olika lekytorna samman med en asfalterad slinga som förbättrar tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Den kan även användas för att lära sig cykla eller som löparbana.

Solursparken ingår som en del av ytterstadsutvecklingen, under sommaren har viss upprustning skett i parken och sommarblommor planterats för att öka trivsel och trygghet.

I Parkleken Ripvidet har arbetet påbörjats med att rusta upp och göra parken mer tillgänglighetsanpassad. Gungytor tillgänglighetsanpassas i val av markmaterial, vissa delar byts ut eller omplaceras för bättre tillgänglighet. Projektet är grönkompensation för exploatering vid Blåeldsvägen i Vällingby. Arbetet beräknas bli klart under 2013.

Förvaltningen har i samband med tertialrapport 1 tilldelats 6,1 mnkr för tillgänglighetsinvesteringar. Arbetet har påbörjats med att införliva de projekt som är tänkta såsom att asfaltera parkvägar och parkeringsplatser för att underlätta för funktionsnedsatta, tillgänglighetsanpassa ytterligare lekplatser och tillgänglighetsanpassa parkbänkar i Hässelby och Vällingby.

Arbetet med att revidera den lokala parkplanen har påbörjats med hjälp av en konsult, som finansieras av öronmärkta investeringsmedel, och i samarbete med trafikkontoret. Under vår och sommar har en inventering av parkytorna påbörjats och fortsätter under hösten.

Grimsta- och Kyrkhamns naturreservat

Inom stadsdelsområdet finns Grimsta naturreservat som är ett välbesökt friluftsområde som kan erbjuda en stor variation av aktiviteter, bl.a. två stora strandbad, Maltesholmsbadet och Kanaanbadet samt, nyupprustade motionsspår, naturupplevelser och platser för lugn och ro.

Under 2012 påbörjade Exploateringskontoret arbetet med att inrätta ett nytt naturreservat i Kyrkhamn samt ta fram en skötselplan för området med syfte att naturvärden som finns ska bevaras och utvecklas. En styrgrupp tillsattes med representanter från Exploateringskontoret, Stadsbyggnadskontoret och Miljöförvaltningen. Stadsdelsförvaltningen deltar i en referensgrupp. Referensgruppen har haft ett möte, i november 2012, där stadsdelsförvaltningen deltog. Ett förslag till skötselplan finns framtagen men gränsdragningen för naturreservatets område är inte klart. Samråd kring hela förslaget planeras i vinter genom remissförfarande. Både allmänhet och berörda förvaltningar kommer då att ha möjlighet att lämna synpunkter.

Förvaltningen har vid tertialrapport 1 tilldelats 0,9 mnkr för skötsel av naturreservat. Ängsytona i Grimsta naturreservat samt i Kyrkhamn är slagna och under hösten kommer skötselarbetet att fortsätta med bland annat vassklippning i Räcksta träsk. Detta för att få en

mer varierad biotop som lockar till sig flera fågelarter men också för att få en mer varierad flora. I Kyrkhamn kommer nya sittplatser att anläggas.

Trygghet och säkerhet

Alla förvaltningar och bolag i Stockholms stad är ålagda att varje år genomföra en risk och sårbarhetsanalys- RSA. Syftet med RSA är identifiera hot, risker och sårbarheter i våra verksamheter, föreslå åtgärder, genomföra åtgärderna och på så sätt öka vår krisberedskapsförmåga och minska riskerna i staden. Analysen är uppdelad i tre steg och varje steg genererar en rapport som lämnas in till stadsledningskontoret som i sin tur genomför en aggregerad RSA som omfattar hela Stockholms stad. Under maj månad lämnade Hässelby-Vällingby stadsförvaltning in rapporten för steg 1. I den har ett antal åtaganden identifierats. Under augusti genomfördes steg 2, där identifierades nya risker och de från föregående år följdes upp. En sannolikhet och konsekvensbedömning gjordes på alla identifierade risker. Resultatet ska sammanställas och lämnas in till stadsledningskontoret i september samt ligga till grund för förvaltningens egna fortsatta arbete.

I juni tillsattes befattningen som säkerhetsstrateg som har i uppdrag att arbeta samordnat med trygghets- och säkerhetsarbetet i förvaltningen. En kartläggning av området har påbörjats.

Preventionsarbete

Föräldrastöd i form av kommunikationsmetoden KOMET, för barn från 3 till 11 år och ABC föräldragrupper för föräldrar med barn i åldern 3-12 år har genomförts under perioden. I sju grupper deltog sammanlagt 42 föräldrar. Förvaltningen har varit angelägen att fånga så många föräldrar som möjligt i syfte att arbeta mer förebyggande. Genom en snabb hantering kan förvaltningen se att det är fler föräldrar som tackar ja än om de får vänta. I samverkan med fem andra stadsdelar håller en "Preventionsprofil", ett verktyg för att förbättra preventionsarbetet bland barn och ungdomar, på att färdigställas.

Samverkan med och rådgivning till 7-9 skolorna i samband med skolornas kontaktgrupper angående bland annat ANT, Alkohol, Narkotika, Tobak, erbjuds. Skolorna efterfrågar information till föräldrar om ANT frågor. Samverkan mellan skola, prevention, fritid, polis och socialtjänst sker i syfte att få kännedom om varandras arbetssätt och att genom det kunna arbeta med riktade insatser. Under perioden har en utbildning om cannabismissbruk pågått för fältassistenter. Tillsynen av tobaks- och folkölsförsäljningen har intensifierats under perioden genom ett stort antal tillsynsbesök. Totalt har 36 butiker av 52 fått besök. Vid behov sker uppföljningsbesök vid samma butik. Speciellt riktar sig tillsynen mot tobak då tobaksrökning visat sig ha en tydlig koppling till senare cannabismissbruk.

Ytterstadsutvecklingen

I samband med T2 söker förvaltningen medel för de olika projektens fortsättning under 2014, bilaga 1-4.

Lärandecenter och mötesplats i nytt bibliotek i Hässelby Gård

Stadsdelsnämnden och Kulturnämnden har i augusti fattat beslut om att gemensamt inrätta ett nytt bibliotek. I lokalerna planeras bland annat medborgarservice, läxhjälp, språkcafé, introduktion för SFI-klasser, IT-stöd, studie- och yrkesvägledning samt rådgivning av socialtjänst och polis. Som ett delprojekt genomförs också Budget- och skuldrådgivning riktad särskilt till unga vuxna, med eller utan neuropsykiatriska funktionshinder. Förutom

traditionell biblioteksverksamhet kommer Kulturskolan ha verksamhet i lokalerna. Verksamheten inrättas i ombyggda lokaler på Hässelby torg 10. Start beräknas till årsskiftet. Vissa av aktiviteterna kommer att finnas i provisoriska lokaler redan under hösten 2013.

Sociala insatsgrupper

Sociala insatsgrupper (SIG) är en strukturerad samverkansform på lokal nivå med socialtjänst, polis, skola och andra viktiga aktörer i den unges nätverk som syftar till att få den unge att upphöra med kriminellt beteende. En samordnare och en lots är knutna till projektet. Samverkan med polisen kommer att fördjupas och skolan kommer att involveras aktivare framöver. Inom projektets ram ska även praktikplatser ordnas till ungdomar som beviljats insats inom SIG. För närvarande har 16 ungdomar beviljats insats inom SIG. Tio av dem har avslutats, fem har en pågående insats och en ungdom kommer att påbörja sin insats inom kort. Fyra ungdomar har inte beviljats SIG. En av dem har flyttat och en har fått en annan insats. För två ungdomar bedömdes SIG inte vara rätt insats.

Trygghetsskapande åtgärder

Projektet trygghetsskapande åtgärder består av flera delar. Den ena delen har fokus på Hässelby torg och Solursparken i Vällingby. Uppstart har skett i arbetet med att göra Solursparken tillgänglig för alla, och dialog har inletts med berörda samarbetspartners och de kringboende. En rad olika insatser planeras i parken för att den ska bli välkomnande och trygg. Då en ny förskola planeras i anslutning till parken är det angeläget att missbruksproblematiken i parken åtgärdas. Vidare kommer en rad insatser att planeras i Hässelby gård, och då främst på torget som upplevs som en otrygg miljö av medborgarna. Dessa insatser ska genomföras i samverkan med fastighetsägare, företagare, polis samt andra berörda. Projektets fältförlagda socialsekreterare har påbörjat regelbundna uppsökande insatser på torget. Den andra delen av projektet handlar om att utveckla och fördjupa det uppsökande arbetet kring personer med missbruksproblem och kommer att ske i samverkan med stadsdelens vuxenhet.

Pågående projekt som beviljats ytterstadsmedel redovisas på angiven blankett, bilaga 5.

Nya projekt inom Ytterstadsutvecklingen i Hässelby-Vällingby

Förvaltningen ansöker även om ytterligare medel för följande fyra projekt.

- Utveckling av den offentliga miljön i Hässelby-Vällingby, i trygghetsskapande syfte
- Utökad samverkan kring barnfamiljer i Hässelby-Vällingby
- Aktivitetsguider och prova-på verksamhet för barn och unga
- Medborgarvärdar till Hässelby-Vällingby

Dessa projekt, samt en förstudierapport kring "Utökad samverkan kring barnfamiljer" finns närmare beskrivna i ansökan om medel för ytterstadsprojekt, bilaga 6-10.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andelen som upplever				75 %	72 %	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
trygghet i den stadsdel där man bor						
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden		58 %		70 %	62 %	2013
Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA		100 %		100 %	100 %	2013

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Genomföra minst en krisledningsövning på ledningsgruppsnivå.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Boende och verksamma i Hässelby-Vällingby är delaktiga i stadsdelsområdets utveckling.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Utvecklingsprojekt startar utifrån medborgardialogerna inom ytterstadsutvecklingen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Genomföra informationsinsatser om tillgänglighet till företagare och fastighetsägare med stöd av projektet för ytterstadsutveckling.	2013-01-01	2013-12-31	
Samverkansarbete med föreningslivet ska förnyas och utvecklas. Invånarnas engagemang ger förutsättningar till delaktighet och inflytande i ord och handling som i förlängningen leder till trivsel, trygghet och stolthet för sin stadsdel.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Boende, besökare och verksamma i Hässelby-Vällingby känner sig trygga.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Ökad trygghet för invånare, besökare och andra personer verksamma i Hässelby-Vällingby.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel invånare i Hässelby-Vällingby som känner sig trygga när de går ensam hem på kvällen		45		75 %		2013

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
En plan för organisation av trygghets- och säkerhetsarbete tas fram. I planen ska ingå förvaltningens krisledningsorganisation.	2013-01-01	2013-09-15	
Söka medel från ytterstadsutvecklingen för ett trygghetskapande samverkansprojekt i Hässelby gård.	2013-01-01	2013-02-28	
Vikten av att anmäla av skadegörelse, klotter m.m. i stadsdelsområdet sprids inom förvaltningens verksamhet. Alla enheter är delaktiga i felanmälan till Trafik Stockholm.	2013-01-01	2013-05-15	

Nämndmål:

Parker och grönområden är välskötta och attraktiva.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andel invånare som är nöjda med skötsel av parker- och grönområden ska var minst 70 % (58%). Minst två lekplatser är tillgänglighetsanpassade.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
I medborgardialog utarbeta en ny lokal parkplan.	2013-01-01	2014-12-31	
Lekplatsen i Nälsta tillgänglighetsanpassas genom	2013-01-01	2013-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
materialval och utformning avseende framkomlighet.			
Verka för att förbättra tillgängligheten vid samtliga lekplatser inom stadsdelsområdet.	2012-01-01	2016-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

Kommentar

Nämnden bidrar i hög grad till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Att nå KF:s mål för sjukfrånvaron är en fortsatt stor utmaning. Merparten av de indikatorer som mäter måluppfyllelsen är resultat från brukar- och medarbetarenkäter. Dessa redovisas i verksamhetsberättelsen. Merparten av aktiviteterna fortlöper enligt plan, för ett par aktiviteter har tiden förlängts till årskiftet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald

 Uppfylls helt

Kommentar

Valfrihet

Den enskilde brukaren har möjlighet att välja verksamhet inom förskola, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt inom socialpsykiatri. För att underlätta valfrihet ges opartisk information om både kommunal och privat driven verksamhet både muntligen, på Stockholms stads webbplats "Jämför service" och via stadens Kontaktcenter. Biståndsenheten inom äldreomsorgen har sammanställt en läsvänlig utförarkatalog som lämnas till enskilda.

Inom förskoleverksamheten fortsätter arbetet med utbyggnad av förskolelokaler enligt den planering som är gjord i syfte att möta familjernas efterfrågan av förskoleplatser i närområdet.

Upphandling och konkurrens

Konkurrensutsättning fortgår enligt aktivitetsplanen. Upphandling av utförare för delar av fritidsverksamheten är inte avslutad. Förfrågningsunderlaget för upphandlingen respektive tilldelningsbeslutet överprövades till förvaltningsrätten. Vad gäller tilldelningsbeslutet blev domen till förvaltningens fördel men förvaltningsrätten gick förvaltningen emot vad gäller förfrågningsunderlaget. Förvaltningen kommer begära prövningstillstånd hos kammarrätten.

En ny upphandling av utförare för driftentreprenader avseende parskötsel, vinterväghållning och renhållning pågår då inkomna anbud under vårens upphandling översteg förvaltningens avsatta budget. Sista anbudsdag var den 27 augusti och utvärdering pågår. Tilldelningsbeslut beräknas kunna fattas i mitten av september.

Inga utmaningar av verksamheter i kommunal regi eller avsiktsförklaringar avseende personalövertagande har inkommit till stadsdelsnämnden under perioden. Förvaltningen deltar i gemensamma och centrala upphandlingar avseende köp av varor och tjänster av rutinmässig beskaffenhet.

Extern kommunikation

För att säkerställa att informationen på förvaltningens webbplats alltid är aktuell och tydlig granskas och uppdateras den löpande. Förvaltningen fortsätter att lägga fokus på ett enkelt

och tydligt språk på webbplatsen. En kontaktperson är utsedd för stöd i framtagandet av tillgänglig information.

Under våren lanserades en ny grafisk profil för Stockholms stad. En moderniserad S:t Erik logotype, nya mallar, ett eget typsnitt och en bredare färgskala är några av nyheterna. Syftet är att stadens kommunikation blir än tydligare för medborgarna. Förvaltningen implementerar den nya grafiska profilen successivt.

Rättssäker handläggning och uppföljning

I syfte att säkerställa en rättssäker handläggning har juridikutbildning respektive juridisk handledning anordnats för handläggarna inom äldreomsorg respektive enheten för funktionsnedsättning. Gemensamma ärendedragningar görs för att ge en rättssäker och likställig myndighetsutövning.

Uppföljningar av verksamheterna och individuppföljningar pågår och fortlöper under hösten inom både äldreomsorg, enheten för funktionsnedsatta och individ-och familjeomsorgen. Tidplaner för verksamhetsuppföljningar är upprättade och på individnivå har beslut gått igenom för att säkerställa att den enskilde erhåller rätt insats.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom barnomsorg	81 %	80 %		80 %	76 %	2013
Kommentar: Indikatorn avser både de kommunala och fristående förskolorna						
● Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom omsorg om personer med funktionsnedsättning		66 %		68 %	68 %	2013
● Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, hemtjänst		91 %		93 %	71 %	2013
● Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom		81 %		83 %	56 %	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
äldreomsorg, vård- och omsorgsboende						

Nämndmål:

Föräldrar erbjuds så långt som möjligt plats utifrån sitt förstahandsval

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Öka andelen föräldrar som enligt brukarundersökningen anser sig ha möjlighet att välja förskola och verksamhetsform till 78% (76%)

Nämndmål:

Informationen på förvaltningens webbplats är aktuell, tillgänglig och tydlig.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Informationen på förvaltningens webbplats är korrekt, aktiv, trovärdig och tillgänglig.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Enheterna säkerställer att den information de ansvarar för på Jämför service är korrekt, tydlig och informativ.	2013-01-01	2013-12-31	
En kontaktperson utses som stöd till enheterna i framtagandet av tillgängligt informationsmaterial	2013-01-01	2013-12-31	
Utbildning anordnas för förvaltningens webbredaktörer i syfte att förvaltningens webbplats ska bli mer tillgänglig.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

All myndighetsutövning har en rättsäker handläggning.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andelen överklagade beslut som ändras i Förvaltningsrätten är låg.

Nämndmål:

Individ-och verksamhetsuppföljning genomförs systematiskt under året.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla planerade uppföljningar utifrån upprättade årsplaner är genomförda.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Alla enheter ska utveckla sina metoder för uppföljning av enskilda individers upplevelse av insatser, bemötande och tillgänglighet.	2013-01-01	2013-12-31	
Brukarundersökningar anpassade efter förutsättningarna för respektive målgrupp.	2013-01-01	2013-12-31	
En årsplan för individuppföljning upprättas på varje enhet	2013-01-01	2013-02-28	
En årsplan för verksamhetsuppföljning upprättas	2013-01-01	2013-05-31	

Nämndmål:

Invånare i Hässelby-Vällingby har kunskap om de olika valmöjligheter som erbjuds.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andel personer som i brukarenkäter anger att de har valmöjlighet vid val av utförare ökar. 82 % (80%) inom barnomsorg, 68% (i.u.) inom personer med funktionsnedsättning, 93 % (91%) inom hemtjänst och 83 % (81 %) inom vård- och omsorgsboende.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden

 Uppfylls helt

Kommentar

Under perioden har barnomsorgsgarantin kunnat hållas. Föräldrar erbjuds så långt som möjligt plats utifrån sitt förstahandsval. Arbetet med att bygga ut antalet platser i de geografiska områden där det finns kö fortgår enligt planen och flera nya förskolor är under projekteringsstadiet. Vid en av förskolorna i Hässelby-Vällingby området erbjuds barnomsorg på obekvämt arbetstid. Hittills har åtta barn erbjudits omsorg utanför stadens ramtider.

Naturvetenskap och teknik för alla

De gemensamma satsningarna som förvaltningen gjort, i enlighet med den förtydligade läroplanen, på Naturvetenskap och teknik för alla, NTA, och Praktisk IT- och mediekompetens, PIM, har gett goda resultat. Projektet Naturvetenskap och teknik för alla fortgår enligt planerna och flera nya handledare har utbildats i förvaltningens samtliga förskoleenheter inom teman vatten, luft och ljud. Syftet att leva upp till läroplanens mål inom naturvetenskap, teknik och matematik tydliggörs när NTA i allt större utsträckning integreras i förskolornas arbetssätt. Flera enheter har startat egna NTA nätverk. Några enheter har utöver

detta hittat former att kombinera arbetet med naturvetenskap och teknik med praktisk IT- och mediekompetens.

Arbetet med Praktisk IT- och mediekompetens, PIM, fortgår enligt planerna. De tre kvarvarande enheterna har påbörjat sina PIM utbildningar under perioden. Flera enheter har startat egna nätverk för arbetet med Informations- och kommunikationsteknik, IKT i syfte att utifrån uppdraget i läroplanen utöka de kunskaper som barn på sikt kommer att behöva i samhället. Förutom att IKT verktygen används i vardagen så bidrar det också till att utveckla den pedagogiska dokumentationen, vilket börjar ge avtryck i förskolornas arbetsätt.

Mål- och resultatstyrning

Inom projektet Mål- och resultatstyrning, som pågått tre terminer i samarbete med utbildningsförvaltningen, har en träff med två övriga stadsdelar anordnats. Temat för träffen var reflektion som verktyg i uppföljningen och syftet ett erfarenhetsutbyte mellan de stadsdelar som deltar i projektet. I samband med träffen bidrog även en professor från Stockholms universitet med sin kunskap inom ämnesområdet.

Reflektionsprotokollen som utarbetats inom projektet används som ett praktiskt verktyg i enheternas systematiska kvalitetsuppföljning.

Genus och jämställdhet

För att säkerställa att arbetet på förvaltningens förskolor utgår ifrån en vetenskaplig grund samt att ta vara på det arbete som utförts inom forskningscirkeln kring genusarbete har förvaltningen genomfört pedagogiska caféer för medarbetare inom förskolan. Under ledning av en forskningsledare från Södertörns Högskola har pedagogerna fått ta del av vad som skett under forskningscirkelns tre terminer. Spridningsseminarier i form av pedagogiska caféer är ett stöd för förskolecheferna i fördjupningsprocessen, i deras arbete med genus och jämställdhet i enheterna.

Denna forskningscirkel har även varit tema för en träff inom området verksamhetsförlagd del av utbildningen, VFU, dit stadsdelsområdets VFU studenter och handledare har bjudits in.

Små barns lärande

Två av förvaltningens förskoleenheter deltar, tillsammans med elva andra kommuner, i ett forskningsprojekt kring små barns lärande. Projektet ”Små barns lärande - Forskning och förskolans kvalitetsutveckling i samspel” bedrivs i samarbete med Linnéuniversitetet under tre års tid. Under perioden har ett uppstartsseminarium genomförts. En styrgrupp samt en referensgrupp har bildats inför det fortsatta arbetet.

Skapande arbete-nätverket Nyfiken

Under året har pedagoger från Hässelby/Vällingbys kommunala förskolor ingått i ett nätverk ”Nyfiken” kring skapande arbete. Barn i förvaltningens förskolor har arbetat utifrån sina tankar och idéer genom skapande med utgångspunkt i rörelse. En utställning/vernissage med temat ”Spår av rörelse” arrangerades med invigning på förskolans dag i maj. Utställningen pågick i sex dagar så att barn, föräldrar och övriga intresserade skulle ha en möjlighet att se och uppleva barnens skapande arbeten.

Goda exempel

Förskolechef tillsammans med en pedagogisk handledare från Råcksta förskolor har deltagit i

OMEP 2013 Conference i Shanghai, Kina. Det är en årlig internationell konferens som anordnas av organisationen OMEP - en världsorganisation för barns fostran och utveckling. Räcksta förskolor presenterade sitt arbete gällande likabehandling under rubriken "A democratic and integrated approach; Family participation at Räcksta preschools in Stockholm, Sweden".

I Backlura förskolor pågår arbete inom projekten Naturvetenskap och teknik för alla, NTA, och Praktisk IT- och mediekompetens, PIM. Inom enheten finns pedagogiska nätverk med NTA pedagoger vilka har planerat olika aktiviteter kring tema vatten och luft. Alla barn inom enheten har deltagit i olika naturvetenskapliga projekt. Arbetssättet har bidragit till en lärande organisation genom arbetsplatsbyten. Informations- och kommunikationsteknik, IKT, projektet som pågår inom enheten har gett en möjlighet till barnen att pröva lärplattor i syfte att stödja deras lärande i förskolan. Inom enheten används lärplattor med ett utforskande förhållningssätt vilket innebär att de blir kulturskapande/informationshämtande verktyg och barnen blir således producenter istället för konsumenter. Barnen har använt sig av lärplattor när de har dokumenterat sina projekt inom NTA. Utifrån dokumentationer har pedagogerna reflekterat tillsammans med barnen likväl som med varandra. Barnen har visat ett stort intresse och kommit fram med många tankar och funderingar.

Inom Hässelbygårds förskolor har barnen vandrande pinnar som husdjur: Pedagogerna konkretiserar genom det här experimentet arbetat med Naturvetenskap och teknik för alla, NTA, och Praktisk IT- och mediekompetens, PIM. Barnen lär sig och har teorier om till exempel vad pinnarna äter och hur de förökar sig. Pedagogerna utmanar både barnen och sig själva till att ta reda på mer. Barnen har lärt sig att söka kunskaper på datorn, på lärplattor och i böcker. Barnens läroprocesser dokumenteras och pedagoger och barn samtalar om sitt gemensamma upptäckande som resulterar i nytt lärande.

I Trollboda förskolor har barnen fått upptäcka, utforska och använda teknik i vardagen. Pedagogerna och barnen har genomfört olika tekniska experiment och barnen har ställt egna hypoteser. De har även fått möjlighet att hitta egna tekniska lösningar som de sedan tillverkat själva, till exempel har några barn byggt en luftvärmepump till dockans hus.

Parklekar

Den nya organisationen där sju parklekar, två öppna förskolor/familjecenter och den "allmänna förskolan" utgör en egen enhet träder i kraft 1 september 2013. Det är 23 personer inom parklekarna som gått över från den tidigare upphandlade verksamheten till förvaltningen. I parklekarnas verksamhet ingår även korttidstillsyn inom LSS, Lagen om Stöd och Service till vissa funktionshindrade. Enhetschef för den nya organisationen har tillträtt och verksamhetsbesök pågår.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	100 %		100 %	tas fram av nämnden	2013
Andel		38 %		42 %	42 %	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
förskollärare av antal anställda						
Andel nöjda föräldrar	78 %			83 %	85 %	2013
Kommentar: Indikatorn avser de kommunala förskolorna. I syfte att förbättra framtida resultat och öka andelen nöjda föräldrar fortgår projektet "Mål-och resultatstyrning". Därutöver har de förskolor som inte förbättrat sina resultat från 2012 tagit fram egna handlingsplaner.						
Antal barn per grupp		15,6 barn/avd.		16	16	2013
Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)		4,87 st		4,9 st	4,9	2013
Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"		3,5		3,6	3,6	2013

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2011-01-01	2014-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden ta fram aktiviteter för att säkerställa en välfungerande övergång från förskola till förskoleklass.	2013-01-01	2013-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska ta fram aktiviteter för att säkerställa att andelen förskolelärare ökar.	2013-01-01	2013-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska ta fram aktiviteter för att öka föräldrarnas kunskaper om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling	2013-01-01	2013-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med att dokumentera och följa upp förskolebarnens utveckling.	2013-01-01	2013-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik och	2013-01-01	2013-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	språkutveckling			
	Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik, naturvetenskap och teknik i förskolan.	2013-01-01	2013-12-31	
	Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med språkutveckling i förskolan.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Alla barn utvecklas utifrån sina intressen och förmågor.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andelen föräldrar som upplever att pojkar och flickor ges lika möjlighet att utvecklas ska öka i brukarundersökningen till 89 %.(87%)

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Föräldrataloget anordnas inom varje förskoleenhet kring barns utveckling och lärande.	2013-01-01	2013-12-31	
	Pedagogiska caféer för samtliga medarbetare anordnas i syfte att ta vara på de resultat och utvecklingsområden som deltagare i forskningscirkeln, gällande genus och jämställdhet, kommit fram till.	2013-01-01	2013-12-31	
	Utvärdera uppföljningsrutinen för barn i behov av särskilt stöd.	2013-01-01	2013-12-31	
	Erbjuda verksamhetens medarbetare utbildning och verktyg för att identifiera barn i behov av särskilt stöd.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Barnen utvecklar sin matematiska, naturvetenskapliga och tekniska förmåga.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Resultatet i brukarundersökningen kring föräldrarnas upplevelse av utveckling och lärande ökar till 73 %.(67%) KF's indikator utifrån personalens självvärdering ökar.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Utbilda "Natur och teknik för alla handledare" inom varje förskoleenhet.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Barnen utvecklar sin språkliga och kommunikativa förmåga. (Utveckling och lärande)

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Resultatet i brukarundersökningen avseende språkutveckling ökar till 73 % (71%).

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Följa upp hur språkpengen nyttjas.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Förskola, skola och socialtjänst utvecklar former för samverkan.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Att tidigt skapa förutsättningar för barn som är i behov av fortsatt stöd för sin utveckling och sitt lärande. Att tidigt upptäcka barn som behöver särskilt stöd i sin utveckling.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Utveckla det påbörjade samarbetet med rektorena. Bygga in samarbetet med socialtjänsten.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Andelen förskollärare ökar.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Målet är att andelen förskollärare ökar till 42 %. (36 % 2011)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Utbilda fler handledare som tar emot studenter under sin verksamhetsförlagda del av utbildningen.	2013-01-01	2013-12-31	
● Utveckla introduktionen av studenter som har sin verksamhetsförlagda del av utbildningen inom stadsdelen.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Barn och unga erbjuds ett varierat utbud av meningsfulla aktiviteter.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Både flickor och pojkar lockas, och deltar, i lika stor utsträckning av utbudet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
En översyn av fritidsgårdarnas lokaler genomförs.	2013-01-01	2013-12-31	
Samverka med andra aktörer kring fritidsaktiviteter för barn och unga.	2013-01-01	2013-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg

 Uppfylls helt

Kommentar

Barn och unga

Verksamheten ansvarar för att utreda behovet av skydd och stöd för barn och unga i åldern 0-18 år. Därutöver ingår ansvaret för placering och uppföljning av barn i familjehem, handläggning av familjerättsärenden samt förvaltningens arbete med personer som utsatts för våld i nära relationer. Nämndens förebyggande arbete för familjer med barn och ungdomar samt öppenvårdsinsatser finns inom Familjestödsenheten.

Till och med sista juli har 1 233 orosanmälningar inkommit gällande barn och ungdomar.

För att säkerställa att den enskilde har rätt insats och att insatsen ger avsedd effekt har en systematisk uppföljning genomförts av samtliga barn- och ungdomsärenden.

Öppenvårdsinsatser övervägs alltid innan en eventuell placering görs i familjehem eller på institution. Under året har 115 ärenden remitterats till familjestödsenheten vilket motsvarar samma nivå som under 2012.

Föräldrar erbjuds tre till fem stödsamtal utan att vara aktuella inom socialtjänsten. Under året har 30 nya familjer erbjudits stödsamtal och familjerna har i genomsnitt haft tre samtal per familj. Detta motsvarar samma nivå som under 2012.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att rekrytera tre egna jourhemsfamiljer. Det har hitintills varit svårt. De pågående jourhemsplaceringarna tenderar att bli långa på grund av brist på familjehem. Detta är ett problem som förvaltningen delar med många andra stadsdelar.

Antalet besök på Västerorts ungdomsmottagning har hitintills varit 610, vilket är en ökning jämfört med motsvarande period under 2012. Av antalet besökare är 18,5% män och 78% kvinnor. En mindre del, 4%, har inte uppgett kön. Männerna svarar för 26% av alla besök och kvinnorna för 73%. Det innebär att männen besöker ungdomsmottagningen fler gånger per person jämfört med kvinnorna.

Det pågår ett väl utvecklat förbyggande arbete i form av föräldrastödslinjen, familjecenter, föräldrautbildning såsom ABC-grupper och Komet. Föräldrautbildningar inom projektet "Att vara förälder i Sverige" bedrivs i form av studiecirkel. I föräldrautbildningarna förmedlas kunskap om hur synen på barn och barns rättigheter vuxit fram i Sverige, kommit till uttryck i lagstiftningen och påverkar uppfostran i familj, förskola och skola. Fyra föräldracirkel har

genomförts under året. Utvärdering sker kontinuerligt via samforskande samtal som innebär att kursledare och deltagarna gemensamt samtalar om vad cirkeln har betytt för deltagarna. En slutlig utvärdering görs efter projektiden under våren 2014.

Föräldrar erbjuds individuellt stöd och föräldracirklar i form av ABC och Kompet på de två Familjecenter som finns i stadsdelen. Syftet är att ge stöd och vägledning i föräldraskapet. På familjecentren arbetar två socionomer/föräldrarådgivare tillsammans med förskolans pedagoger.

Från och med den 1 september har fältassistenterna, 2 personer, övergått från entreprenad till egen regi och ingår i Familjestödsenheten. Utöver de två fältassistenterna har nyrekrytering skett av ytterligare en fältassistent som börjar den 1 november.

Goda exempel

Familjestöd

Inom stadsdelen finns ett väl utvecklat förbyggande arbete i form av föräldrastödslinjen, familjecenter, föräldrautbildning såsom ABC-grupper, Komet och "Att vara förälder i Sverige". Enheten för familjestöd har utvecklat arbetssätten för att möta de behov som familjer med barn och ungdomar har. Idag finns intensivteam med familjebehandlare som kan ge omfattande stöd till familjer i hemmet i form av familjebehandling eller annat individuellt anpassat stöd. Detta har resulterat i att alltfler familjer kan ges stöd i hemmiljön.

Vuxna

Antalet personer som ansöker om stöd och insatser för sitt missbruk har ökat betydligt under året. Hitintills under året är antalet inkomna ansökningar och anmälningar 161 en ökning med 28% jämfört med motsvarande period 2012. Ökningen beror dels på att fler personer själva söker stöd för sitt missbruk och dels på fler anmälningar från läkare och polis. Sammantaget har det skett en ökning när det gäller personer med narkotikaproblem.

Trots en ökning i antalet anmälningar enligt Lag om vård av missbrukare (LVM) har merparten av stödinsatser kunnat tillgodoses med placeringar enligt Socialtjänstlagen (SoL) och öppenvård i egen regi. Antalet placeringar enligt LVM var 4 under första halvåret 2013 vilket är en minskning i förhållande till motsvarande period under 2012 då antalet placeringar var 8. Däremot har antalet placeringar enligt Socialtjänstlagen fördubblats i jämförelse med 2012 då antalet var 4 placeringar och under första halvåret 2013 är antalet nya placeringar 8. En placering på frivillig grund enligt socialtjänstlagen är många gånger bättre för den enskilde i och med att personen själv är med och påverkar valet av insats och behandling. Det är av stor betydelse att ta vara på den enskildes egen vilja och motivation till förändring.

Antalet unga vuxna i åldern 18-24 år med behov av stöd har ökat under året. Flera av dessa personer har en komplex problematik med missbruksproblem och en historik med flera och långa placeringar under uppväxten. Det är också vanligt att de har försörjningsstöd. I åldersgruppen unga vuxna finns också ensamkommande flyktingbarn som behöver stöd i olika former.

Inom socialpsykiatri har antalet inkommande ansökningar varit på motsvarande nivå som under föregående år. Samtliga beslut om insats har följts upp med målsättning att se om insatsen ger avsett resultat för den enskilde eller om det finns behov av förändring. Under året har nio personer flyttat från stödboende till mer självständigt boende och i vissa fall till

träningsslägenhet med insatsen boendestöd. Det pågår ett målinriktat arbete med att minska antalet placeringar i olika boendeformer och istället ge stöd på hemmaplan i form av boendestöd och hemtjänst. En nära samverkan med psykiatrin är av stor betydelse för att personer ska kunna bo kvar i sin hemmiljö.

Cirka 70 personer som bor i försöks- och träningsslägenheter erhåller stöd från förvaltningens Boendeteam. Genom Boendeteamet kan personer med missbruks- och/eller psykiska problem få individuellt anpassat stöd i olika omfattning med målsättning att uppnå ett hållbart boende och på sikt ett självständigt boende. Med stöd av projektmedel planeras under hösten ett utvecklingsarbete enligt ”case management” som innebär att vården och insatser kring den enskilde samordnas av en särskild utsedd koordinator. Under året har antalet träningsslägenheter ökat och totalt finns idag 138 försöks- och träningsslägenheter. Detta ger goda möjligheter att kunna erbjuda stöd på hemmaplan och minskat behovet av stödboenden.

För kvinnor i behov av skyddat boende har Kvinnofridsteamet under senare delen av våren erhållit två särskilda lägenheter. Familjestödsenheten ger stöd till kvinnor och barn i dessa lägenheter. Detta arbete har utvecklats på ett bra sätt och behovet av placeringar på kvinnojourer har legat på en lägre nivå i år jämfört med föregående år.

Det uppsökande arbetet har utökats inom ramen för ytterstadsarbetet. Uppsökarna söker upp enskilda personer där det inkommit en orosanmälan utifrån missbruk, boendet eller annat. Därutöver bedriver de uppsökande arbete där missbrukare håller till såsom i parker och på torg inom stadsdelen. Det uppsökande arbetet sker i nära samverkan med polisen.

För personer med missbruksproblem finns en öppen träfflokal, Vistet, som under året haft ett ökat antal besökare. De kyrkliga församlingarna medverkar i arbetet på Vistet. Därutöver finns ett nära samarbete med polisen. Under sommaren var verksamheten stängd vissa veckor och ersattes med utflykter vid två tillfällen per vecka. Det var första sommaren som utflykter genomfördes på detta sätt och det uppskattades mycket av deltagarna.

Goda exempel

Boendeteam

Arbetet inom förvaltningens eget Boendeteam har utvecklats och idag ges stöd till ca 70 personer som bor i försöks- och träningsslägenheter. Genom Boendeteamet kan personer med missbruks- och/eller psykiska problem få individuellt anpassat stöd i olika omfattning med målsättning att uppnå ett hållbart boende och på sikt ett självständigt boende. Boendeteamets arbete visar på goda resultat.

Boendestöd

Enheten för boendestöd består av två team som vänder sig till personer med psykiska problem respektive neuropsykiatriska problem. Personalen har utvecklat arbetet genom att all personal använder Iphone. Det har inneburit en effektivare personalplanering där personalen samspråk emellan kan kommunicera med varandra och hjälpa varandra i arbetet. Det har också inneburit att personalen kan kommunicera med brukarna på ett bättre sätt genom mail, sms eller telefon. Många av brukarna saknar egen dator och då kan boendestödjaren med hjälp av Iphone tillsammans med brukaren söka information på nätet och på så sätt underlätta för den enskilde. Detta har sammantaget inneburit fördelar för personal samt en ökad kvalitet för brukaren.

Äldreomsorg

Beställarenheten

Beställarenheten inom äldreomsorgen ansvarar för personer över 65 år. Drygt 450 personer har beslut om ett vård- och omsorgsboende, vilket är en minskning med cirka 22 personer jämfört med samma period förra året. Detta kan också jämföras med Sweco Eurofutures befolkningsprognos 2013 där antalet personer som är 80 år och äldre förväntas minska med ungefär 100 personer de närmsta åren. Cirka 1 850 personer har beslut om servicehus, hemtjänst, ledsagning, hemvårdsbidrag, trygghetslarm och dagverksamhet. Under våren och försommaren har enheten arbetat med tätare uppföljningar för att kontrollera att den faktiskt utförda insatsen motsvarar den beställda insatsen hos kunden.

Beställarenheten har under vår och sommar arbetat med att ta fram nya rutiner utifrån den nya organisation enheten gick in i tidigare i år. Medarbetarna ser positivt på den nya organisationen då arbetet inte är lika akutstyrt som tidigare. Under augusti månad utvärderas den nya organisationen.

Hemtjänst, vård- och omsorgsboende samt servicehus

Avdelningen för äldre och funktionsnedsatta har ansökt om och fått 400 000 kronor till sitt värdegrundsarbete från Äldreförvaltningen. Dessa medel går bland annat till föreläsning för all personal på temat värdegrund. Dessutom har varje enhet fått 10 000 kronor vardera till sina respektive värdegrundsarbeten.

Inom äldreomsorgens samtliga enheter har arbetet med att ta fram handlingsplaner för att utifrån resultatet av brukarenkäten förbättra arbetet fortsatt.

Under sommaren har samtliga enheter tagit emot feriearbetare som har fått vara en del i det dagliga arbetet. De har till exempel haft högläsning, gått promenader eller spelat spel tillsammans med de boende/brukarna.

Cirka 15 medarbetare har gått eller går undersköterskeutbildning och i slutet av augusti 2013 började biståndshandläggarna på beställarenheten en juridikutbildning.

Äldreomsorgens enheter har fortsatt sitt arbete kring måltidssituationerna för brukarna. På Skolörtens gruppboende har det arbetet bland annat resulterat i att enhetens kostombud har möte en gång i månaden.

Hemtjänstens demensteam har fått 400 000 kronor i stimulansmedel för att utveckla sitt demensarbete. Detta görs bland annat genom att all personal får reflektion av demenshandledare. Dessutom får alla nya brukare besök av en demenshandledare eller Silviasyster. Anhörig eller god man, som ofta medverkar vid dessa hembesök, uttrycker att Silviasystemens/demenshandledarens besök ger trygghet till både brukaren och dess anhörig.

Koppargårdens vård-och omsorgsboende

I början av sommaren anslöt sig Koppargården och Vällingby hemtjänst till vikariesystemet Vikariebanken där timvikarier får boka sig via dator eller mobilapp. Detta underlättar och effektiviserar det dagliga bemanningsarbetet för enheternas samordnare.

Under sensommaren har intresset för att bo på Koppargården ökat och i slutet av augusti var alla lägenheter uthyrda. Detta kan jämföras med i våras/försommaren då Koppargården hade som mest 16 tomma lägenheter.

Utifrån den åtgärdsplan som Socialstyrelsen tagit fram för enheten har en genomgång av dokumentation och riskbedömningar gjorts. Detta har bland annat resulterat i ett arbete med att förhindra smittspridning. Två av enhetens våningsplan har haft besök av smittskyddsläkare och hygiensjuksköterska som har observerat omvårdnadspersonalens arbete. Dessutom har hela enheten haft hygienutbildning som hygiensjuksköterskan ansvarat för. På enheten genomförs så kallad screening av smittspårning, för att se var eller hur en smitta uppstår. För att förhindra smittspridning av MRSA och ESBL tvättar den personal som har arbetat på avdelningar med smitta sina arbetskläder i en särskild tvättstuga. Det förs även statistik över att alla medarbetare lämnar sin tvätt efter varje arbetspass.

Andra åtgärder som enheten arbetar med är en genomgång av inkontinensskydd så att alla boende som är i behov av det får rätt skydd. Dessutom har samtliga sjuksköterskor utbildats i dokumentation så att den ska bli korrekt och säker. Varje månad har sedan fem journaler granskats för att säkerställa att de är korrekta.

Enheten fortsätter att se över sin organisation och har lagt ett lyckat arbete med att förhindra övertalighet bakom sig. Förvaltningens arbete med bemannings- och personalplanering inom äldreomsorgen beskrivs närmre under 2.4 *Stockholm stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten*, "Goda exempel".

Växthuset och Friskvårdscentrum

Mötesplatsen Växthuset, som ligger på Ångermannagatan, fortsätter med sitt arbete med aktiviteter för alla som är 65 år och äldre. Intresset för Växthuset är mycket stort. Sedan i april har mötesplatsens gym haft över 100 besökare varje månad. Besökarna har även kunnat ta del av konditionsgymnastik, rygg- och magträning, inspirationscafé, föreläsningar och filmvisning.

Träffpunkten Friskvårdscentrum har också ett utbud av träning, café, bingo med mera.

Goda exempel från äldreomsorgens verksamheter

Under våren och sommaren har Koppargården arrangerat många olika aktiviteter för de boende, såsom utflykter, grillning och annat utifrån de boendes önskemål. Aktiviteterna har varit välbesökta, med upp till 50 deltagare vissa tillfällen. Dessa aktiviteter har enheten skrivit om på stockholm.se:s sida Jämförservice så att anhöriga kan ta del av vad som har hänt. I våras utbildades fyra av Koppargårdens medarbetare i förbättringsarbete genom projektet Famna. Tillsammans bildade de en grupp som har kartlagt vilka aktiviteter som de boende önskar. Det har bland annat varit bakning, sittgympa, bingo, utflykter och fika. Utvärderingsarbetet har gjort att många boende tycker att det är roligt att vara med på aktiviteterna i "Träffen" och deltagandet har ökat.

Skolörtens servicehus har arrangerat flera olika evenemang för sina boende. Bland annat har enheten haft besök av allsångsprofilen Bosse Larsson som sjöng tillsammans med de boende. Enheten har också haft opera, folkmusik och två gånger under sommaren har de boende kunnat följa med på utflykt till Brunnsparken.

På profilboendet Liviagården bakar personalen tillsammans med de boende varje eftermiddag, ofta utifrån vad de boende har för önskemål. Dessutom gör enheten en egen brukarenkät två gånger per år där de boendes önskemål om aktiviteter kartläggs.

I sitt värdegrundsarbete har Liviagården bland annat använt sig av Värdegrundslådan som

Stockholms stad har tagit fram. Vid möten tar en medarbetare ett kort med ett ord på ur lådan. Ordet kan exempelvis vara ”trygg”. Gruppen använder sedan några minuter till att var och en berättar vad ordet har för betydelse.

Funktionsnedsättning

För att personer med funktionsnedsättning ska känna sig trygga i mötet med myndigheten har enheten påbörjat och arbetar vidare med målet att den enskilde ska få träffa samma biståndshandläggare. Till enheten har rekryterats både en ny enhetschef samt en nyinrättad tjänst som biträdande enhetschef. Dessa båda personer fortsätter att, tillsammans med personalen, arbeta med att personer med funktionsnedsättning, deras företrädare och anhöriga ska få en förenklad och förbättrad kontakt med biståndshandläggarna. Enheten har under några år haft hög personalomsättning som nu ser ut att ha minskat.

För att personer med funktionsnedsättning ska känna att de får en rättssäker och likställig myndighetsutövning har enheten under våren haft juridisk handledning vilket har resulterat i ökad kunskap i aktuell rättstillämpning. Ärenden har diskuterats i gemensamma forum för att säkerställa att handläggning och bedömning sker på ett likartat sätt inom enheten. Enhetens handläggare informeras regelbundet om de domar som kommer från förvaltningsrätten eller annan instans.

Handläggarna har telefontid varje dag och därutöver finns en jourtelefon som är bemannad under kontorstid. Enheten har också information på stadens hemsida. Anhöriga eller företrädare kan även få information på inbokade besök. Medarbetarna på enheten har också broschyrer att dela ut.

UMIA – projektet (Ungas Mobilisering Inför Arbetslivet) pågår tillsammans med aktörer från försäkringskassan och arbetsförmedlingen. Målgruppen för projektet är unga människor (19-29 år) med dokumenterad svårighet eller funktionsnedsättning. Målet är att de unga ska komma ut i arbetslivet och det ska ske genom att åstadkomma en mobilisering för nästa steg närmare arbete eller studier. Av projektets 34 deltagare kommer elva från Hässelby – Vällingby, hittills har ingen av dessa elva kommit ut i arbetslivet men flera har kommit närmre målet genom att de deltar i studier, praktik eller andra aktiviteter.

Personligt stöd

Den 1 juni blev en ny servicebostad på Rabattvägen inflyttningsklar. Den består av sex lägenheter och en service/personallägenhet. Till de nya lägenheterna har några personer flyttat från externa boenden. Av de sex som flyttat in ville samtliga flytta till en servicebostad, två hade aktivt valt att flytta till Rabattvägen medan de andra fyra blev erbjudna boendet av sina biståndshandläggare och tackade då ja.

Personalen på enheten fick på planeringsdagen i maj information om stadens nya policy för anhörigstöd.

Inom enheten har arbetsmetoden Verksamhet och Hälsa börjat tillämpas. Arbetssättet innebär att alla involveras i verksamhetsutvecklingen och diskuterar verksamhetens uppdrag utifrån de övergripande målen som bryts ned till medarbetarnas egna åtaganden på arbetsplatsen. Syftet med metoden är att öka medarbetarnas delaktighet och därigenom minska sjukfrånvaron.

För att arbeta för att den enskilde ges förutsättningar att vara självständig i sin vardag arbetar

enheten personlig assistans med att gå igenom genomförandeplaner. Inom enheten har personalen vid hembesök ställt frågor om trygghet, delaktighet och bemötande till den enskilde. En sammanställning av svaren görs i slutet av året. Enheten har på arbetsplatsträff gått igenom stadens policy för anhörigstöd och tagit fram en rutin som färdigställs under hösten.

Goda exempel

På de fyra grupp- och servicebostäderna arbetar fyra kultur- och läsombud som nyligen utsetts. Ombuden arbetar med erfarenhetsutbyte och information över enheterna för att öka brukarnas deltagande i samhällets kultur- och fritidsutbud utifrån sina egna önskemål och förutsättningar. Bland annat har gemensamt midsommarfirande, flera dagsutflykter och en resa till Helsingfors anordnats.

Till personalens planeringsdag i maj talade en brukare med diagnos Asperger inför personalgruppen om sin funktionsnedsättning, hur han upplever bemötandet från personalen samt vad personalen kan tänka på i sitt bemötande och förhållningssätt till människor med samma diagnos. Besöket har lett till att personalen fått ökad förståelse och kunskap kring Asperger och en översyn av rutiner när det gäller bemötande av brukare med Asperger har gjorts. Ett medvetet arbetssätt har utvecklats med en rak och tydlig kommunikation där personalen diskuterar hur förhållningssätt och bemötande gentemot målgruppen kan bli bättre. Medarbetarna för även en dialog kring detta med brukare med diagnosen Asperger.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	85,02 %	80,66 %	83	80 %	80 %	Tertial 2 2013
● Andel enskilda som ökat sin funktionsförmåga inom socialpsykiatri		11,11 %			tas fram av nämnden	2013
● Andel		77 %		80 %	80 %	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes (IoF)						
● Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar		80 %		80 %	tas fram av nämnden	2013
● Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (IoF)	80,12 %	79,72 %	75	70 %	65 %	Tertial 2 2013
● Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden		4 %		2 %	-	2013
● Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för		100 %		90 %	tas fram av nämnden	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)						
● Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		80 %		89 %	öka	2013
● Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		60 %		72 %	öka	2013
● Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				55 %	tas fram av nämnden	2013
● Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en		80 %		80 %	tas fram av nämnden	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
fungerade bostad (stöd och service till personer med funktionsneds						
● Andelen personer med funktionsnedsättning som övergår till lönearbete efter deltagande i dagliga verksamheter enligt LSS eller dagverksamheter enligt SoL (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		1 %		1 %	tas fram av nämnden	2013
● Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		86 %		91 %	91 %	2013
● Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		82 %		91 %	91 %	2013
● Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		84 %		91 %	91 %	2013
● Nöjda brukare - LSS-boende,		76 %		89 %	89 %	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)						
● Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)		89 %		90 %	90 %	2013
● Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		84 %		84 %	84 %	2013
● Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldre)		78 %		84 %	84 %	2013
● Maten smakar bra - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)		76 %		76 %	76 %	2013
● Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)		73 %		76 %	76 %	2013
● Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		75 %		75 %	75 %	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Omsorgstagar nas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		86 %		86 %	85 %	2013
Omsorgstagar nas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboen de (äldreomsorg)		81 %		90 %	90 %	2013

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska säkerställa att stadens riktlinjer för samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa är implementerad i alla förskolor och skolor	2013-01-01	2013-12-31	
Vidta åtgärder för att förebygga och arbeta för att minska narkotikaanvändningen	2012-01-01	2013-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med bostadsbolagen inventera möjligheten att bygga om/ omvandla befintliga byggnader till gruppbestäder eller servicebestäder.	2013-01-01	2013-12-31	
Stadsdelsnämnderna, exploaterings- samt stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med varandra i tidigt skede planera för omsorgslägenheter i stadsutvecklingsområden.	2013-01-01	2013-12-31	
Säkerställ att nämnderna beställer de gruppbestäder som behövs.	2013-01-01	2013-12-31	
Förstärka arbetet med att erbjuda kollo. Både riktade insatser och generellt tillgängliggöra informationen. Möjligheten till anmälan ska finnas digitalt och manuellt.	2013-01-01	2013-12-31	
Nämnderna och stadens bolag ska beakta barnperspektivet och säkerställa barnens rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	2013-01-01	2013-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska strukturerat arbeta med att förbättra brukarnas nöjdhet	2013-01-01	2013-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att äldreomsorgens myndighetsutövning och kommunala utförare arbetar i enlighet med Stockholms stads värdegrund och värdighetsgarantier	2013-01-01	2013-12-31	
Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utveckla principer och metoder för uppföljning och styrning inom äldreomsorgen	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

De äldre är delaktiga i och har inflytande över utformningen av omsorgen.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Resultatet i brukarenkäten avseende hemtjänsttagarnas inflytande och delaktighet ökar till 60 % (52 %)

Nämndmål:

Äldre är nöjda med sin hemtjänst.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

De äldres nöjdhet ska öka till 84 % (76 %)

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Alla hemtjänstenheter gör en handlingsplan utifrån resultatet på brukarundersökningen.	2013-01-01	2013-06-30	

Nämndmål:

Barn och unga i socialt utsatta miljöer uppmärksammas tidigt och ges stöd i sin livssituation.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

80% (ny definition jämfört med 2012) av barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen är inte aktuella 12 månader efter avslutad insats.

70% av familjer med barn och ungdomar som erhåller öppenvårdsinsatser upplever att de klarar sin vardag bättre.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	En strategi för det förebyggande arbetet med barn och unga tas fram.	2013-01-01	2013-12-31	Avvikelse
Kommentar Aktiviteten är förlängd. Arbetet är påbörjat men inte avslutat.				
	Till varje förskola och skola utses en namngiven kontaktperson inom socialtjänsten.	2013-01-01	2013-04-30	

Nämndmål:

Hemlösa eller personer som riskerar att bli vräkta får stöd i sin livssituation.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

100% av hushåll, bestående av familjer med barn, erbjuds samtal för budget- och skuldrådgivning inom 1 vecka.

80% av de hushåll som varit aktuella i vräkningsprocessen får bo kvar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Resultatet av hemlöshetsprojektets arbete och förvaltningens arbete med försöks- och träningslägenheter samt andra tillfälliga boende samordnas på ett effektivt sätt och en handlingsplan för boendefrågor tas fram.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Kvinnor som utsatts för våld i en nära relation tillförsäkras stöd och skydd.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kvinnor som utsatts för våld i en nära relation anser att de fått stöd och hjälp som innebär att de klarar sin livssituation på ett bättre sätt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utarbeta metoder för att följa upp om stöd och insatser inom Kvinnofredsarbetet ger förväntat resultat.	2013-01-01	2013-12-31	Avvikelse
Kommentar			
Aktiviteten är förlängd. Uppföljningsmetoder kommer att utarbetas under hösten.			

Nämndmål:

Ungdomars kriminalitet och användning av droger minskar.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Ungdomars användande av alkohol, narkotika och tobak fortsätter att minska. 50% av de ungdomar som får hjälp via Sociala insatsgrupper, SIG, inte återfaller i brott sex månader efter avslutad insats.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbetet med SIG-grupper fortsätter och samverkan med polisen utvecklas i syfte att minska kriminalitet hos unga personer.	2013-01-01	2013-12-31	
En god samverkan mellan myndigheter, polis och landsting är väsentligt.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Vuxna personer lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

70% (ny definition jämfört med 2012) av vuxna personer som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen är inte aktuella 12 månader efter avslutad insats.

25% av personer som har insatser inom socialpsykiatrin upplever att de fått en förbättrad livssituation enligt DUR-uppföljningen.

Missbrukare visar ett tydligt förbättrat resultat inom alla livsområden efter stöd och/eller insats från vuxenheten.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Beställning av insats ska ha en tydlig målformulering med möjlighet till uppföljning.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Personer med funktionsnedsättning ges förutsättningar att vara självständiga i sin vardag.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

89% av personer med funktionsnedsättning upplever att de blir väl bemötta av stadens personal.

72% av personer med funktionsnedsättning upplever att de har inflytande och kan påverka insatsens utformning. Jämförelseresultat mot 2012 saknas.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	En kartläggning genomförs över behovet av grupp- och servicebostäder på kort och lång sikt.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Anhörigstödet i verksamheter inom äldreomsorg, individ-och familjeomsorg och funktionsnedsättning drivs i enlighet med stadens anhörigpolicy.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Anhöriga vet vart de ska vända sig för att få information om möjligheter till stöd och avlastning. Anhörigvårdaren känner sig trygg och får den hjälp de behöver.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Stadens nya policy för anhörigstöd ska förankras i alla berörda enheter.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Vård- och omsorgsboende och servicehus har en säker hälso- och sjukvård.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Minska antalet fall.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
All personal ska under året få en genomgång av och inhämta kunskaper om basala hygienrutiner.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

De äldre på vård- och omsorgsboendena och servicehuset får vardagliga, fysiska, kulturella och sociala aktiviteter utifrån sina behov och önskemål .

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Det framgår i den äldres genomförandeplan, att de äldre på vård- och omsorgsboende får individuella vardagliga, fysiska, kulturella och sociala aktiviteter.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel boendeplatser i särskilt boende som erbjuder minst två organiserade och gemensamma aktiviteter per dag under vardagar.		69,77 %		96 %		2013
Andel boendeplatser i särskilt boende som erbjuder möjlighet till daglig utevistelse för den äldre som så önskar				80 %		Tertial 2 2013
Kommentar Mätning kommer att göras under hösten 2013.						
Andel		30		35 %		2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
boendeplatser i särskilt boende som erbjuder organiserade aktiviteter under helgen.						
● Andel boendeplatser i särskilt boende som dagligen erbjuder den äldre möjlighet till egen tid utifrån sina önskemål.		30		35 %		2013

Nämndmål:

Värdegrunden är känd bland medarbetarna .

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla medarbetare har deltagit i utbildning om värdegrunden.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal olika personal som en hemtjänstmottagare möter under 14 dagar.		7,8		11		Tertial 2 2013
● Andel boendeplatser i särskilt boende där den äldre själv kan välja tid för nattvila		88		96 %		2013
● Andel boendeplatser i särskilt boende där den äldre själv kan välja tid för		88		96 %		2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
uppstigning på morgonen						
Andel platser i särskilt boende för äldre där alla har en egen nyckel till sitt rum/lägenhet		100		60 %		2013

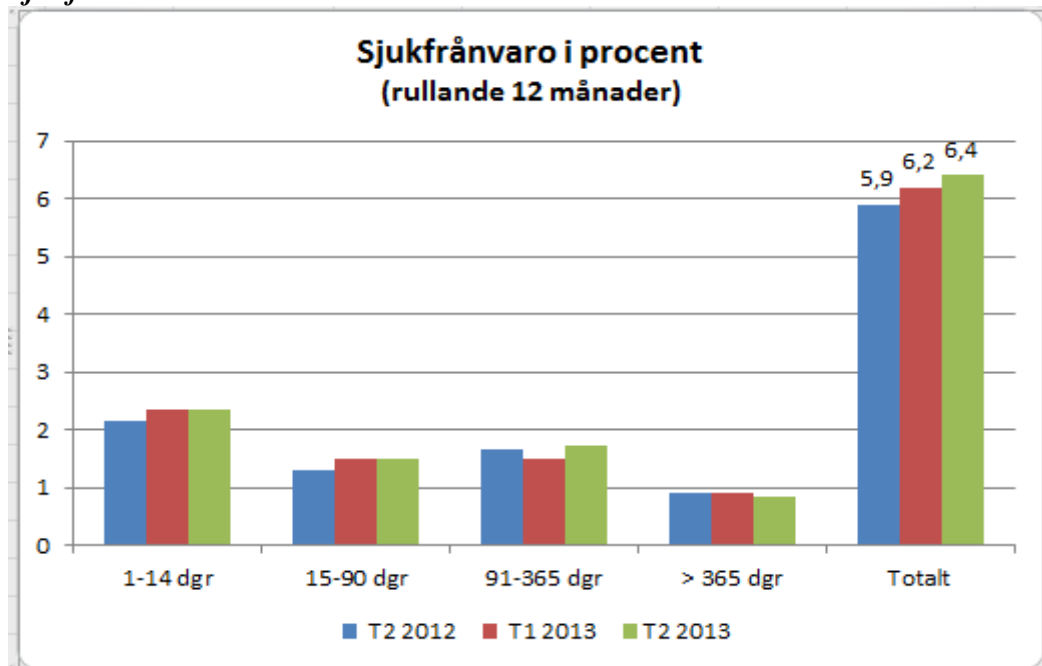
KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

● Uppfylls helt

Kommentar

Sjukfrånvaro

Diagrammet visar sjukfrånvaroutvecklingen fr o m juli 2012 t o m juli 2013 samt sjukfrånvaroutvecklingen hittills under 2013.

Av diagrammet framgår att den totala sjukfrånvaron i förvaltningen har ökat något under våren och sommaren 2013 och att den i juli låg på 6,4 procent jämfört med 6,24 procent i mars. Det är främst den långa sjukfrånvaron dag 91-365 dagar som fortsatt att öka under året medan sjukfrånvaron över 365 dagar har fortsatt sjunka något. Vid en jämförelse av sjukfrånvaron i juli 2012 och juli 2013 kan man också se att både korttids- och långtidssjukfrånvaron ökat och man ser en större ökning inom perioderna 1-14 dagar och 15-90 dagar. Sjukfrånvaron 365 dagar har sjunkit under samma period.

Arbetet med att sänka sjukfrånvaron är ett fortsatt prioriterat område och sker genom kontinuerlig och systematiskt arbete och uppföljning. Förvaltningen kommer särskilt att följa upp och arbeta med riktade insatser i enheter med hög korttidssjukfrånvaro samt hög långtidssjukfrånvaro dag 91-365.

Arbetet med verksamhet och hälsa som också visat på positiva effekter på sjukfrånvaron kommer att fortsätta inom förvaltningen. Fyra nya enheter inom förskolan har redan startat sitt arbete och till hösten kommer även en hemtjänstenhet, en enhet inom individ och familj, gruppboheter inom personer med funktionsnedsättning och ytterligare förskoleenheter att starta.

Chefs-och ledarutveckling

Upphandlingen av ledarskapsutbildning för förvaltningens enhetschefer är klar och den första gruppen startar den 25 september. Syftet med ledarskapsutbildningen är att stärka ledarskapet och få en samsyn kring uppdrag, förhållningssätt och ansvar. Inför utbildningen har cheferna ombetts att beskriva sitt ledarskap utifrån kvalitetsutmärkelsens självvärderingsfrågor för 2012.

Heltid/deltid

En ny inventering av hur många som är intresserade av att utöka sin arbetstid har gjorts och alla enhetschefer har fått frågan om hur många av dessa som kan erbjudas heltid under året. Registrering kommer fortsättningsvis att göras i WinLas för att på ett enklare sätt ha koll på vilka personer som önskar utöka sin arbetstid till heltid. Andelen anställda på deltid kommer att öka i och med att parkleksverksamheten går över till förvaltningen den 1 september. Av de 26 personer som kommer med verksamhetsövergång är 17 anställda på deltid. Omfattningen deltid rör sig mellan 4 tim per vecka till 36 tim per vecka. Förvaltningen har för närvarande ingen uppfattning om i vilken utsträckning dessa personer önskar heltid.

Fokus på personalomsättning

Personalomsättningen är hög inom flera enheter på förvaltningen. För att kartlägga avgångsorsaker, ta vara på synpunkter på en övergripande nivå samt hitta förbättringsmöjligheter, har personalavdelningen genomfört avslutssamtal med medarbetare som slutat på förvaltningen under perioden mars till och med juni 2013. Synpunkter som kommit fram i avslutssamtalen tas tillvara i fortsatt arbete på berörda enheter och i förvaltningen som helhet. Psykosociala enkäter har även genomförts på två enheter och de fackliga organisationerna är inbjudna till fortsatt dialog med förvaltningsledningen kring personalomsättningen.

HR-service projekt – rekrytering

I september startade ett pilotprojekt med syfte att erbjuda rekryteringsstöd till chefer i förvaltningen. Vår förhoppning är att detta ska underlätta arbetet med rekrytering för cheferna och att det samtidigt ska leda till att rekryteringsprocessen blir enhetlig, professionell och effektiv.

Arbetsmiljö

Genomgång av det systematiska arbetsmiljöarbetet ska göras på arbetsplatsträffar två gånger per år och genomgång av riktlinjerna för kränkande särbehandling ska göras en gång per år.

Under hösten startar en grundläggande arbetsmiljöutbildning för nya chefer och skyddsombud.

Feriearbeten/Vackra Stockholm

Under sommaren erbjöds totalt 658 ungdomar från Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning feriearbete inom Stockholms stad. Förvaltningen anställde 613 ungdomar och 45 ungdomar anställdes av fackförvaltningar såsom Trafikkontoret, Utbildningsförvaltningen och Kyrkogårdsförvaltningen. De arbetsområden som sysselsatte flest feriearbetare var barnomsorg och äldreomsorg. Positiv respons har inkommit, från såväl arbetsplatser som ungdomar, gällande förvaltningens satsning på att tydligare marknadsföra och handlägga

feriearbeten som en arbetslivsintroduktion.

I samband med tertialrapport 1 ansökte förvaltningen om medel inom ramen för projektet ”Vackra Stockholm”. Förvaltningen beviljades 1 100 000 kr för att kunna genomföra två projekt med syfte att försköna stadsmiljön. I projekten engagerades sammanlagt 80 feriearbetande ungdomar, vilka handledes av fem arbetsledare. De främsta arbetsområdena har varit rensning och städning vid parker, parklekar, torg samt oljning av utemöbler, målning av lekställningar och förråd.

Intern kommunikation

Stockholms stad byter i början av hösten till ett helt nytt intranät. Det ska blir enklare och underlätta mer i arbetet. Förvaltningen har lagt stort fokus under den första delen av året på att anpassa, utveckla, flytta och skriva om förvaltningens information till det nya intranätet.

Den utvärdering av de övergripande interna kommunikationskanalerna som gjorts under våren av Personalbladet och Chefsnytt har sammanställts och utvärderats. Syftet är att inventera möjligheterna till utveckling av kommunikationen inom förvaltningen.

Personalen har uppmuntrats att dela med sig av sina goda exempel från verksamheterna. På så sätt kan medarbetarna inspirera varandra, lära av andras erfarenheter och stoltheten över verksamheten stärks.

Goda exempel

Genom att arbeta långsiktigt och ta ett helhetsgrepp på bemannings- och personalplanering inom äldreomsorgen har förvaltningen kunnat undvika en förhandlad övertalighet på 50 personer under våren 2013. Resultatet åstadkoms genom ett strukturerat och styrt samarbete mellan avdelningens enheter där frågan om personalplanering hela tiden sattes högst på dagordningen. En förutsättning var ett nära samarbete med personalavdelning och fackliga organisationer. Arbetet inleddes med en kompetensinventering och därefter kunde förflyttningar av personal genomföras, både stadigvarande och tillfälligt, inom äldreomsorgen. Separata individuella lösningar gjordes i begränsad omfattning. Arbetet var av betydelse inte bara för att övertaligheten kunde undvikas utan också för att det visade på vad man faktiskt kan åstadkomma genom samverkan mellan enheter. Detta är en del av en fortsatt långsiktig bemanningsplanering vilket fortsättningsvis även kan förhindra eventuell framtida övertalighet i förvaltningen.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi		610 st		575 st	5100	2013
● Aktivt Medskapandeindex		78		80	80	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid		27,5 %		10 %	75 %	2013
Kommentar Andelen anställda på deltid kommer att öka i och med att parkleksverksamheten går över till förvaltningen 1 september. Flertalet av de personer som går över har är anställda på deltid och förvaltningen vet inte i dagsläget hur många som skulle vara intresserade av heltid.						
Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare		73 %		75 %	80	2013
Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.		91 %		94 %	92	2013
Sjukfrånvaro	6,4 %	6 %	6,2 %	5,5 %	4,4 %	Tertial 2 2013
Kommentar Den totala sjukfrånvaron i förvaltningen har ökat något under våren och sommaren och låg i juli på 6,4 procent jämfört med 6,24 procent i mars. Det är främst den långa sjukfrånvaron dag 91-365 dagar som fortsatt att öka medan sjukfrånvaron över 365 dagar har sjunkit något. Fortsatt aktivt arbete med långa sjukskrivningar och fortsatt fokus på korttidssjukfrånvaron.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommunstyrelsen ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna se över och utveckla stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Arbetsplatserna har en god arbetsmiljö där hälsofrågor står i fokus

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Sjukfrånvarotalet minskar och medarbetarna tar ansvar för sin hälsa. Fler enheter arbetar enligt arbetssättet i Verksamhet och Hälsa.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel APT där enhetscheferna har diskuterat förvaltningens policy mot kränkande särbehandling med medarbetarna under 2013		100 %		100 %		2013
● Andel APT där enhetschefen tillsammans med medarbetare och skyddsombud kontrollerat att rutinerna i det systematiska arbetsmiljöarbetet följs.				100 %		2013

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Alla enheter utser en hälsocoach.	2013-01-01	2013-08-31	

Nämndmål:

Förvaltningen upplevs som en modern och attraktiv arbetsgivare

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Chefer och medarbetare rekommenderar sin arbetsplats till andra. Resultatet i medarbetarenkäten ökar till 64 % (62 %).

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Alla enheter ska ta emot ungdomar för feriejobb.	2013-01-01	2013-12-31	
▶ Förvaltningens introduktionsplan revideras	2013-01-01	2013-12-31	
▶ Erbjudna feriearbeten till ungdomar med funktionsnedsättning. Säkerställa att de får det stöd som de behöver för att kunna utföra arbetet.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Förvaltningens chefer har ett ledarskap som är tydligt, kommunikativt och närvarande med fokus på uppdraget

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förvaltningens chefer uppmuntrar till dialog och teamarbete samt ger medarbetarna möjlighet till delaktighet och påverkan på verksamhetens utvecklingsarbete.

Resultatet för Aktivt Medskapandeindex i medarbetarenkäten ökar.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Resultatet för kategorin "Förvalta och förädla" ska öka i mätning av kommunikativt ledarskap i medarbetarenkäten				60 %		2013
 Resultatet för kategorin "Utvecklingsbehov" ska minska i mätning av kommunikativt ledarskap i medarbetarenkäten				5 %		2013
 Andel medarbetare som har haft 2013 års medarbetarsamtal		95,16 %		100 %		2013
 Andel medarbetare som har individuell utvecklingsplan som upprättats		98,15 %		85 %		2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
under 2013						
Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse			
Förvaltningen genomför ledarskapsutbildning för chefer enligt särskilt fastställt program.	2013-01-01	2013-12-31				
Varje ledare ska ha fokus på sin egen ledarutveckling och ska beskriva sitt ledarskap utifrån förvaltningens ledarskapspolicy med stöd av Kvalitetsutmärkelsens åtta utvärderingsfrågor från 2012 om Chef och ledarskap (fråga 7-10) och Medarbetare (fråga 11-14).	2013-01-01	2013-12-31	Avvikelse			
Kommentar						
Aktiviteten är förlängd. Flertalet av enhetscheferna har beskrivit sitt ledarskap i sin exempelvis verksamhetsplan, terialrapport, vid chef-och ledarskapsutbildningar (stadens och rektorsutbildning) och vid deltagande i Kvalitetsutmärkelsen. Några chefer kommer att fullfölja aktiviteten under hösten.						

Nämndmål:

Förvaltningen är en kommunikativ organisation som arbetar utifrån vision 2030.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Medarbetarna känner till Vision 2030 och hur deras arbete bidrar till ett Hässelby-Vällingby i världsklass.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andelen chefer och ledare som kommunicerar så att medarbetarna förstår hur verksamheten bidrar till ett Stockholm i världsklass				63 %		2013
Andelen medarbetare som känner till Vision 2030				54 %		2013

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Enheterna går igenom Vision 2030 och diskutera hur deras arbete bidrar till ett Stockholm i världsklass.	2013-01-01	2013-12-31	
▶	Interna övergripande kanaler för kommunikation utvärderas och utvecklas.	2013-01-01	2013-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

Kommentar

Nämnden bidrar till viss del till kommunfullmäktiges inriktningsmål. Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet att "Budgeten är i balans" uppnås troligen inte fullt ut. De två nämndmålen uppnås till viss del. Det andra målet för verksamhetsområdet "Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva" uppfylls till viss del.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Budgeten är i balans

◆ Uppfylls delvis

Kommentar

I föreliggande prognos redovisas ett prognostiserat underskott mot budget om 17,8 mnkr efter resultatdispositioner, vilket kan jämföras med 54,3 mnkr årsbokslutet 2012. Arbetet med budgethållningsåtgärder genomförs löpande under hela 2013 varför ett underskott beräknas redovisas även under 2013. Förvaltningens bedömning är att budgeten är i balans inför 2014. Beslutade åtgärder har börjat visa ekonomisk effekt och alla enheter fortsätter att fokusera på att ytterligare effektivisera verksamheten och sänka kostnaderna. Summa bokförda kostnader per den 31 augusti är 20 mnkr mindre än motsvarande bokförda kostnader 2012 trots att nettobudgeten är 62,8 mnkr större i år. I prognosen har det gjorts en försiktig värdering av de förväntade ekonomiska effekterna av de åtgärder som pågår.

För förvaltningen som helhet är det av yttersta vikt att samtliga enheter har fortsatt fokus på en verksamhet med hög kvalitet och effektivt resursutnyttjande.

Samarbetet mellan stödfunktionerna (ekonomi, personal, lokal) och verksamheterna fortsätter att utvecklas för att få en helhetsbild. Stödteam bestående av economicontroller, hr-konsult och utvecklingssekreterare har bildats. Arbetet med att utveckla och förbättra nyckeltal och prestationstal fortsätter och enheternas uppföljningsverktyg utvecklas vidare för att ytterligare förbättra förutsättningarna för god ekonomisk kontroll samt skapa goda förutsättningar för träffsäkra prognoser.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Nämndens	101,09 %	103,57 %		100 %	100 %	Tertial 2 2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
budgetföljsa mhet efter resultatöverföringar						
Kommentar Indikator uppfylls delvis då vissa verksamheter uppnår budgetbalans eller visar ett överskott medan vissa visar ett underskott.						
◆ Nämndens budgetföljsa mhet före resultatöverföringar	101,5 %	103 %		100 %	100 %	Tertial 2 2013
Kommentar Indikator uppfylls delvis då vissa verksamheter uppnår budgetbalans eller visar ett överskott medan vissa visar ett underskott.						
■ Nämndens prognossäkerhet T2		-1 %		+/-1 %	+/- 1 %	2013

Nämndmål:

Budgeten är i balans.

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Det ekonomiska utfallet är i balans med budgeten.

Kommentar

Se kommentar under KF-målet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Situationsanpassad uppföljning utifrån enheternas resultat.	2013-01-01	2013-12-31	
▶ Utbildningsinsatser till enhetschefer i uppföljnings- och prognosarbete.	2013-01-01	2013-12-31	
▶ Budgethållningsplaner följs upp varje månad.	2013-01-01	2013-12-31	
▶ Budgethållningsåtgärder vidtas omedelbart vid underskott.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Prognossäkerheten är hög.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

En hög prognossäkerhet där alla kända faktorer är inkluderade i prognosen.

Uppföljning av driftbudget

I föreliggande prognos redovisas ett prognostiserat underskott mot budget om 17,8 mnkr efter resultatdispositioner, vilket kan jämföras med 54,3 mnkr i årsbokslutet 2012. Förvaltningen följer den av nämnden beslutade åtgärdsplanen och arbetar med ytterligare åtgärder för att nå budgetbalans. Prognosen baseras på bokförda värden januari-augusti samt beräknade belopp för återstående del av året. I prognosen är de begärda budgetjusteringarna inkluderade.

Arbetet med budgethållningsåtgärder genomförs löpande under hela 2013 varför ett underskott beräknas redovisas även under 2013. Förvaltningens bedömning är att budgeten är i balans inför 2014.

Prognos per augusti 2013 (mnkr, netto)	Justerad budget	Bokfört	Prognos	Avvikelse T2	Avvikelse T1
Nämnd- och förvaltningsadministration	51,3	29,6	46,0	5,3	0,5
Individ- och familjeomsorg	170,5	102,1	167,9	2,6	-0,5
<i>varav socialpsykiatri</i>	45,7	33,2	48,8	-3,1	-2,0
Flyktingmottagande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stadsmiljö, inkl avskrivningar & räntor	21,7	11,3	20,8	0,9	0,0
<i>varav avskrivningar och internränta</i>	3,3	1,4	2,8	0,5	0,0
Förskoleverksamhet	332,4	206,0	328,4	4,0	0,7
Äldreomsorg	548,3	372,0	563,7	-15,4*	-10,5*
Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning	287,7	199,7	304,3	-16,6	-16,5
Kultur- och föreningsverksamhet	29,9	16,7	26,9	3,0	1,4
Arbetsmarknadsåtgärder	10,0	6,5	10,0	0,0	0,0
Ekonomiskt bistånd	133,1	92,3	140,9	-7,8	-8,1
<i>varav handläggning</i>	31,6	20,5	32,6	-1,0	-0,5
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total drift	1 584,9	1 036,1	1 608,9	-24,0	-33,0
Resultatenheternas överskott från 2012				16,3	16,3
Resultatenheternas överskott till 2014				-10,1	-13,1
Totalt efter resultatöverföringar				-17,8	-29,8
Investeringar	20,2	6,6	19,7	0,5	0,0
<i>varav stadsmiljöverksamhet</i>	13,5	3,8	13,0	0,5	0,0
<i>varav inventarier och maskiner</i>	6,7	2,8	6,7	0,0	0,0

* I prognosen ingår beviljad budgetjustering om 8,2 mnkr i tertialrapport 1 samt sökt budgetjustering om 9,0 mnkr i tertialrapport 2 avseende kostnader rörande tomgångshyra, övertalighet mm på Koppargården till följd av att Riddargården flyttar in. I enlighet med överenskommelse med SLK begärs budgetjustering avseende perioden januari-april i tertialrapport 1 och avseende perioden maj-december i tertialrapport 2.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Nämnd- och förvaltningsadministration prognostiseras ge ett överskott om 5,3 mnkr tack vare senarelagd rekrytering, restriktivitet avseende inköp samt att en planerad aktivitet inte genomförs.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen prognostiserar sammantaget ett överskott om 2,6 mnkr, varav 1,1 mnkr inom IoF ledning på grund av vakanshållning.

Socialpsykiatri prognostiserar ett underskott om 3,1 mnkr. Underskottet hänförs sig främst till långvariga institutionsplaceringar sedan årets början. Enheten fortsätter att arbeta med

beslutade budgethållningsåtgärder enligt plan. För att minska underskottet arbetar socialpsykiatrin med följande:

- samtliga insatser följs upp med målsättning att se om insatsen ger avsett resultat eller om det finns behov av förändrad insats
- de personer som har insatsen stödboende utreds för eventuellt eget boende, i form av träningslägenhet, med insatsen boendestöd
- minska antalet placeringar för att istället ge stöd på hemmaplan i form av boendestöd och hemtjänst
- socialpsykiatrin arbetar i nära samarbete med psykiatrin landstinget, för att personer ska kunna bo kvar i sin hemmiljö

Med stöd av beviljad budgetjustering i tertialrapport 1 (1,3 mnkr) har ett utvecklingsarbete enligt "case management" påbörjats. Detta innebär att vård och insatser kring den enskilde samordnas av en särskilt utsedd koordinator inom socialpsykiatrin.

Socialpsykiatri					
Insats (antal)		VP	Aug	Snitt	Snitt T1
Gruppboende	1912	26	26	26,4	26,5
HVB	1950, 1951, 1952, 1953	26	23	27,8	29,6
Stödboende	1932	15	20	21,2	20,5
Boendestöd och hemtjänst	1941, 1944	205	188	198,6	207,0

Vuxenheten prognostiserar ett överskott om 4,3 mnkr. Överskottet beror bland annat på:

- minskad tid i långvariga och dyra placeringar som ersätts med hemflyttningar till tex träningslägenhet med stöd för att klara ett kvarboende och på sikt rehabilitering i hemmiljö.
- uppsökande arbete i parker och torg inom stadsdelen i nära samverkan med polisen för att motivera till frivilliga lösningar, vilket minskar behovet av kostsamma LVM-placeringar.
- trots ett ökat antal anmälningar enligt LVM har merparten av stödinsatser kunnat tillgodoses med placeringar enligt SoL och öppenvård i egenregi.
- nya arbetssätt som möjliggjorts av projektmedel för ett aktivt uppsökande arbete.

Vuxen					
Insats (antal)	Verksamhetskoder	VP	Aug	Snitt	Snitt T1
Hem för vård och boende, HVB 1311	1311, 1212	6,5	3	3,4	3,5
LVM-placeringar	1312, 1211	2	2	1,3	0,5
Stödboende	1313	24	26	24,0	23,9

Barn och ungdom prognostiserar ett överskott om 0,3 mnkr.

Barn och ungdom				
Antal helårsplatser	Budget 2013	Utfall 2013		
		Augusti	Snitt/år	Snitt T1
§ 12 Hem	1,5	0	1,3	1,4
HVB-hem	9	8	8	8
Stödboende	6	3	4	4
Jourhem	12	14	18	18,8
Familjehem	81	66	72,5	76,8

Flyktingmottagande

Flyktingmottagande prognostiseras i balans med budget.

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och internränta

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och internränta prognostiserar ett överskott om sammanlagt 0,9 mnkr. Överskottet härrör till sig till stadsmiljö 0,4 mnkr respektive avskrivningar och internränta 0,5 mnkr. Överskottet inom stadsmiljö beror på minskade kostnader för oförutsedda reparationer jämfört med budget. Överskottet gällande avskrivningar och internränta beror på att investeringsprojekt avslutats senare under året jämfört med budget.

Medel för naturreservat

Stadsdelsnämnden ansökte i tertialrapport 1 om 2,6 mnkr från centrala medelsreserven för att under 2013 påbörja skötsel och underhåll av det kommande naturreservatet Kyrkhamn samt ytterligare åtgärder för att bevara de befintliga naturvärden som finns i Grimsta naturreservat. Stadsdelsnämnden beviljades 0,9 mnkr varför insatser i Kyrkhamn prioriteras av dessa medel.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten prognostiserar ett överskott om 4,0 mnkr beroende på ökat antal inskrivna barn under april-maj samt restriktivitet gällande underhållsarbete. Den månadsvisa avläsningen även under sommarmånaderna har inneburit minskade intäkter om 3,4 mnkr jämfört med det tidigare sättet att hantera sommarmånaderna.

Fondmedel från förskolornas resultatenheter (1,9 mnkr) används endast för särskilda satsningar och inte för reguljär verksamhet.

Förskole- avdelningen	VP	Aug	Snitt/år	Snitt T1
1-3 år fsk	940	1 232	970	924
4-5 år fsk	1 503	1 056	1 432	1529
1-3 år fdh	27	13	16	17
4-5 år fdh	36	16	23	25
	2 506	2 317	2 441	2495

Äldreomsorg

Äldreomsorgen prognostiserar ett underskott före respektive efter resultatdispositioner om 15,4 mnkr respektive 10,7 mnkr. Underskottet hänför sig till beställarenheten om 5,9 mnkr, hemtjänst om 4,0 mnkr samt övriga utförarenheter.

Koppargårdens vård- och omsorgsboende prognostiserar ett underskott om 1,2 mnkr, varav 0,7 mnkr beror på extra vaktkostnader, förutom kostnader relaterade till övertalighet med mera som är till följd av Riddargården. I tertialrapport 1 ansökte nämnden om 8,2 mnkr i budgetjustering som kompensation för detta, vilket också beviljades. Detta belopp avsåg perioden januari-april och i enlighet med överenskommelse med SLK föreslår stadsdelsförvaltningen att stadsdelsnämnden ansöker om 9,0 mnkr i budgetjustering för motsvarande kompensation avseende perioden maj-december. För att uppnå budgetbalans ser enheten över schemaläggning och bemanning.

Övriga utförarenheter prognostiserar ett underskott om totalt netto 4,3 mnkr vilket balanseras av ingående fonder om 3,6 mnkr.

De enheter som prognostiserar ett underskott på grund av minskade intäkter har påbörjat arbetet med att anpassa bemanningen utifrån beställda insatser. En övertalighetsförhandling kommer att genomföras. Information enligt §19 MBL har genomförts 19 september. Anställnings- och övertidsstopp införs inom hemtjänsten samt att övriga enheter anmodas till restriktivitet avseende detta. Samtliga enheter anmodas till restriktivitet avseende timanställda.

Beställarenhetens ökade prognostiserade underskott beror på ett ökat antal placeringar i gruppboenden samt ökat antal dygn på korttidsboenden (vilket följer befolkningsutvecklingen). Enheten fortsätter med sitt arbete med de åtgärder som tagits fram för att uppnå en budget i balans:

- Följa upp beslut om förlängning av antal dagar på kortids-/avlastningsplats.
- En biståndshandläggare handlägger alla ansökningar om riksfärdtjänst.
- Intensifiera granskningen av utförda insatser (debitering) i förhållande till beslut.

Insatser enligt SoL för äldre				
Antal timmar eller	Budget	Månadsrapport		
Antal heltidsplatser	VP 2013	2013		
		Augusti	Snitt/år	Snitt T1
Hemtjänst	44 120	43 374	44 747	46 110
Hemtjänst i servicehus	7 700	7 104	7 854	8 045
Vård- och omsorgsboende	464	461	461	463

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning prognostiserar ett underskott om 16,6 mnkr vilket enbart hänför sig till beställarenheten. Det ökade underskottet beror främst på ökade kostnader för hemtjänst samt ett avslag på en begäran om särskild redovisning.

Beställarenheten arbetar fortsatt med att uppnå en budget i balans genom de åtgärder som beslutats i verksamhetsplanen, tertialrapport 1 och löpande under året. Enheten har haft en stor personalomsättning. En översyn av organisationen har genomförts vilket bland annat resulterade i att en bitr.enhetschefstjänst inrättades och en ny enhetschef rekryterades.

Enheten fortsätter med sitt arbete med de åtgärder som tagits fram för att uppnå en budget i balans:

- Genomgång av kostnader för köp av platser utanför ramavtal.
- Endast i undantagsfall förlänga beslut om insatser utan att göra ett hembesök/träffa brukaren.
- Vid förlängning av insatser ska handläggaren alltid träffa brukaren
- Intensifiera granskningen av utförda insatser (debitering) i förhållande till beslut

Antal personer/timmar	Budget 2013	Utfall 2013		
		Augusti	Snitt/år	Snitt T1
Hemtjänst timmar	3 958	4 450	4 360	4 369
Hemtjänst personer	168	178	176	176
Personlig assistans LSS timmar	1 310	1 192	1 207	1 198
Barn- och vuxenboende	125	124	120	122
Daglig verksamhet	226	237	221	222

Kultur- och föreningsverksamhet

Kultur- och föreningsverksamhet inklusive fritidsverksamhet prognostiserar ge ett överskott om 3,0 mnkr, varav 1,9 mnkr i enlighet med nämndens beslut i verksamhetsplan 2013 samt beslutade budgethållningsåtgärder i månadsrapport maj.

Fritidsverksamheten

Den 1 september gick parklekarna över till förvaltningen och den nya organisationen där parklekar, öppen förskola och allmän förskola bildar en enhet genomfördes. Upphandlingen gällande fritidsgårdarna är ännu inte verkställd, vilket innebär att kostnaderna för de ökade kvalitetskraven hittills inte gett någon ekonomisk effekt vilket ger ett överskott under hösten.

Kollo

Förvaltningen har i tertialrapport 1 tilldelats 0,8 mnkr utöver ursprunglig budgetram för kolloverksamhet. Större delen av dessa medel har gått till att anordna dagkollo. De olika arrangemangen med dagkollo har lockat mer än dubbelt så många ungdomar som året innan.

Arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsåtgärder prognostiseras i balans med budget.

Arbetsmarknadsinsatser				
Antal helårsplatser	Budget 2013	Utfall 2013		
		Augusti	Snitt/år	Snitt T1
OSA	26	22,0	21,8	22,5

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd prognostiserar ett underskott på 7,8 mnkr. Sweco varslar för en möjlig ökning av arbetslösheten under 2013. Arbetslösheten är den huvudsakliga grunden till försörjningsstöd och utgör cirka 60 procent av aktuella hushåll. I maj 2013 var 1 194 hushåll aktuella för ekonomiskt bistånd som kan jämföras med antalet i juli månad 2013 som var 1 140, en minskning med 54 hushåll.

För att minska kostnaderna och uppnå en budget i balans inom försörjningsstöd har åtgärder vidtagits och ytterligare åtgärder ska vidtas.

Den 1 september har ett arbete påbörjats med utgångspunkt från LEAN. Fem socialsekreterare och två ekonomihandläggare arbetar i team med personer som står nära arbetsmarknaden. Socialsekreterarna ska träffa och aktivt arbeta med de som söker ekonomiskt bistånd samt gemensamt med den sökande följa upp arbetsplanen. Ekonomihandläggarna handlägger och betalar ut det ekonomiska biståndet.

Under sommaren granskades 95 ärenden som var slumpvis utvalda som varit aktuella mer än fem år på Försörjningsstödsenheten. I granskningen ingår kontroll av grundutredningen samt dokumentation två år tillbaka i tiden. Det som framkom var att:

Arbetsplan saknas i många ärenden, samt koppling till utredning,

- Grundutredningen saknar text under många rubriker,
- Dokumenterad uppföljning saknas,
- Barnperspektivet saknas i dokumentation,
- Vi träffar inte klienterna så ofta som vi borde
- Det sociala arbetet hinner man inte med för de kontroller som styr arbetet.

Det som framkommit i granskningen har redovisats för hela arbetsgruppen. LEAN-teamet

som påbörjade sitt arbete den första september kommer med övrig arbetsgrupp ha en planeringsdag i oktober. Medarbetarna ska då arbeta fram gemensamma metoder för hur de ska få in ovan punkter i sitt dagliga arbete. Uppdraget är att de sökande ska bli självförsörjande och inte bli långvarigt beroende av försörjningsstöd.

	Antal hushåll	Kostnad (tkr/mån)
Budget 2013	1085	8686
Utfall 2013		
Jan	1 148	9 537
Feb	1 153	8 530
Mar	1 164	9 532
Apr	1 165	10 090
Maj	1 192	9 521
Juni	1 165	8 692
Juli	1 148	9 875
Augusti (prel)	1 146	8 991
Snitt/ summa	1 160	9 346 (snitt T1: 9 435)

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Bruttobudget 2013	Varav 5 % av bruttobudget 2013	Resultat från 2012	Beräknat resultat 2013 (exkl. resultatfond)	Beräknad ackumulerad resultatöverföring till 2014
(tkr)			Överskott (-) / underskott (+)	Överskott (-) / underskott(+)	Överskott (+) / underskott (-)
Förskoleverksamhet					
301 Grimsta	30 011	1 501	-1 188	382	806
302 Vällingby	19 631	982	-1 528	736	792
303 Råcksta	28 680	1 434	-1 176	-122	1 298
304 Nälsta	28 191	1 410	-1 177	76	1 101
306 Björnboda	30 589	1 529	-1 185	27	1 158
309 Maltesholm	28 760	1 438	-1 776	-83	1 859
310 Loviselund	30 070	1 504	-1 184	413	771
311 Hässelby gård	23 539	1 177	-1 147	-18	1 165
312 Trollboda	28 492	1 425	-1 175	269	906
314 Backlura	24 070	1 204	-1 152	258	894
Äldreomsorg					
558 Skolörtens vård- och omsorgsboende	48 151	2 408	-2 617	4 500	-1 883
566 Liviagården	19 526	976	-1 011	-200	1 211
Summa resultatenh.	339 710		-16 316	6 238	10 078

Investeringar

Stadsdelsnämnden ansökte i samband med tertialrapport 1 om 6,7 mnkr i tillgänglighetsinvesteringar i stadsmiljön av vilka 6,1 mnkr beviljades. Dessa investeringsmedel prognostiseras användas till fullo.

Övriga investeringar (stadsmiljöverksamhet respektive maskiner och inventarier) prognostiseras i balans med budget med undantag för en investering inom (parkplan) där 0,5 mnkr inte bedöms hinnas med 2013 varför detta belopp kommer att ansökas att ombudgeteras till 2014 i samband med verksamhetsberättelsen 2013.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ingen försäljning har varit aktuell under året.

Betydande projekt som inte är investeringar

Nämnden har inte haft några sådana projekt under året.

Omslutningsförändringar

I tertialrapport 1 anmäldes omslutningsförändringar om sammanlagt 19,9 mnkr. Stadsdelsförvaltningen anmäler i detta ärende ytterligare omslutningsförändringar:

-Äldreomsorg 3,5 mnkr

-Individ- och familjeomsorg -0,8 mnkr

Totalt 2,7 mnkr.

Budgetjusteringar

Stadsdelsförvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden ansöker om följande budgetjusteringar:

-Kompensation för tomgångshyror, övertalighet med mera på Koppargården till följd av Riddargården 9,0 mnkr (se kommentar under driftbudget).

Ovan nämnda budgetjustering är inkluderad i lämnad prognos. Kostnaden för Koppargården uppstår oavsett om budgetjusteringen beviljas vilket innebär att prognostiserat resultat försämras med motsvarande belopp om den inte beviljas.

Prestationsförändringar

I samband med tertialrapport 2 anmäler stadsdelsförvaltningen prestationsförändringar enligt följande:

-Förskoleverksamhet -7,0 mnkr

-Stöd och service till personer med funktionsnedsättning +1,1 mnkr

Medel för lokaländamål

Inte aktuellt.

Analys av balansräkning

Analys av balansräkning

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 10,2 mnkr jämfört med samma period 2012.

Tillgångar (mnkr)	31/8 2012	31/8 2013
Anläggningstillgångar	41,6	50,4
Kundfordringar	11,9	10,5
Diverse kortfristiga fordringar	59,0	56,6
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	27,5	32,8
Kassa och bank	0,4	0,2
Summa tillgångar	140,4	150,6

Anläggningstillgångar har ökat 8,8 mnkr på grund av ökade investeringar.

Kundfordringar har minskat 1,4 mnkr.

Diverse kortfristiga fordringar har minskat 2,4 mnkr.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat med 5,3 mkr. Främst beroende på ökade kostnader för feriearbeten.

Kassa och bank har minskat med 0,2 mnkr.

Skulder och eget kapital (mnkr)	31/8 2012	31/8 2013
Eget kapital	-29,1	-47,4
Kortfristiga skulder till kreditinstitut o kunder	-0,4	-1,0
Leverantörsskulder	-34,8	-37,0
Moms och särskilda punktskatter	-0,1	-0,1
Övriga kortfristiga skulder	-3,0	-0,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-73,7	-65,0
Summa skulder och eget kapital	-140,4	-150,6

Eget kapital har ökat med 18,3 mnkr som en följd av förändringarna i balansräkningen.

Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder har ökat med 0,6 mnkr.

Leverantörsskulder har ökat med 2,2 mnkr.

Moms och särskilda punktskatter är oförändrade.

Övriga kortfristiga skulder har minskat med 3,0 mnkr då statens fordran på förvaltningen gått ned som följd av förbrukade projektmedel.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har minskat med 8,7 mnkr.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

◆ Uppfylls delvis

Kommentar

På grund av det underskott som redovisades föregående år och det underskott som prognostiserades för året pågår ett aktivt arbete för ökad kostnadskontroll samt tydligare organisation och ledningsstruktur. I arbetet ingår tydligare rutiner för ekonomisk uppföljning samt individuell uppföljning av ärenden på handläggarnivå. En ledarskapsutbildning startar i september i syfte att stärka ledarskapet med en samsyn kring uppdraget, förhållningssätt och ansvar. Framtagna handlingsplaner följs upp regelbundet på både enhetsnivå och förvaltningsnivå. En ny förvaltningsorganisation har trätt i kraft under början av året.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Administrativ andelen av de totala kostnaderna		3,67 %		3,7 %	minska	2013
Antal tävlande i kvalitetsutvärderingen	1 st	1 st		3 st	tas fram av nämnden	2013
Kommentar						
En förskoleenhet, Grimsta förskolor, deltar i kvalitetsutmärkelsen 2013. Ytterligare enheter har visat intresse att delta och har påbörjat arbetet inför nästa års utmärkelse.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbeta för genomgripande regelförenklingar med målsättningen att öka stadens servicegrad.	2013-01-01	2013-12-31	
Finna ytterligare samarbeten mellan nämnder för effektiviseringar.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Förvaltningens stödfunktioner är effektiva

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Enheterna upplever att de får det stöd de behöver.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Stöd/ utvecklingsteam bestående av PA, controller och utvecklingssekreterare bildas kring enheterna.	2013-01-01	2013-09-30	
Kommentar			
Team har bildats i början av september.			

Synpunkter och klagomål

Nedan redovisas det antal synpunkter och klagomål som inkommit till förvaltningen under januari-augusti med fördelning på verksamhetsområde.

Verksamhet:	1	2	3	4	5	6	Totalt
Äldreomsorg	9	15	27	8		10	69
Personer med Funktionsnedsättning				3			3
Förskola	2	4	8	6		1	20
Individ och familjeomsorg	6	3	6	4			19
Stadsmiljö					20		20

Inkommen synpunkt eller klagomål kan innehålla fler kategorier. Synpunkterna och klagomålen har kategoriserats enligt följande:

1 Tillgänglighet	4 Verksamhetens innehåll / kvalitet
2 Bemötande	5 Stadsmiljö/Yttre miljö (se nedan)
3 Insatsens utförande	6 Övrigt

Synpunkterna och klagomålen utreds och åtgärder vidtas när så krävs och är möjligt.

Från boende, besökare eller företagare har 85 synpunkter och klagomål inkommit till förvaltningens funktionsbrevlåda. 520 telefonsamtal har mottagits som handlar om utemiljö samt ca 50 stycken meddelanden där de flesta varit trädärenden.

Synpunkter och förbättringsförslag framförs även i form av medborgarförslag till nämnden. Hittills under året har 16 medborgarförslag inkommit.

Rutinen inom förskolan är att berörd chef alltid informeras. Förskolechef och /eller avdelningschef besvarar anmälan /synpunkten och informerar om vilka åtgärder som vidtas. Om ärendet kommer in via funktionsbrevlådan och det finns kontaktuppgifter besvaras dessa på samma sätt.